

PEDAGOGISCH BELEIDSPLAN

KC De Samenstroom
versie januari 2022

kindcentrum
de samenstrom m

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING.....	3
2.	LOCATIEBESCHRIJVING.....	4
3.	PEDAGOGISCHE HOOFDDOELEN	5
3.1	De zorg voor fysieke en emotionele veiligheid	5
3.2	Gelegenheid tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties.....	13
3.3	Gelegenheid tot het ontwikkelen van sociale competenties.....	14
3.4	Waarden en normen; onze cultuur	15
3.5	Samenwerken met ouders.....	15
4.	PEDAGOGISCHE KWALITEIT	18
4.1	Pedagogische ontwikkeling en reflectie	18
4.2	Pedagogische kwaliteit en professionalisering.....	18
4.3	Observeren	20
4.4	Vierogenprincipe.....	20
5.	RANDVOORWAARDEN	23
5.2	Samenstelling team	24
5.3	Pedagogische randvoorwaarden opvang 0- tot 4-jarigen	24
5.4	Voor- en vroegschoolse educatie (VVE)	25
5.5	Bijzonderheden in ontwikkeling of andere problemen signaleren	28
5.6	Pedagogische randvoorwaarden BSO	31
5.7	Voedingsbeleid	32
5.8	Open deuren.....	33
5.9	Social media	33

1. INLEIDING

Goede kinderopvang en goed onderwijs leveren een belangrijke bijdrage aan de ontwikkeling van kinderen en daarmee aan die van de maatschappij. Samen spelen, ontdekken, grenzen leren kennen en je gewaardeerd voelen zijn basisbehoeftes van ieder kind. Bij kindcentrum De Samenstroom staan deze basisbehoeftes centraal samen met de volgende kernwaarden:

Op de Samenstroom...

- mag jij er zijn
- voelen wij ons gezien en gehoord
- ben jij verantwoordelijk voor jouw gedrag
- zorgen wij voor elkaar en onze omgeving
- weet iedereen dat jij je best doet
- gaan wij respectvol en vriendelijk met elkaar om

Elke locatie van GOO opvang en onderwijs (hierna: GOO) heeft een eigen pedagogisch beleidsplan, naast het overkoepelend pedagogisch beleid van de stichting. Een werkgroep binnen ons kindcentrum heeft vorm gegeven aan dit plan, waarin ouders en medewerkers kunnen lezen hoe wij in de praktijk invulling geven aan het beleid.

In hoofdstuk 2 beschrijven we onze locatie en in hoofdstuk 3 gaan we in op de pedagogische hoofddoelen; wat doen we concreet om aan deze doelen te werken? Hoofdstuk 4 gaat over de pedagogische kwaliteit en ontwikkeling op kindcentrum De Samenstroom welke doelen stellen we onszelf op de korte en lange termijn en hoe gaan we die realiseren? Werken aan pedagogische kwaliteit is een voortdurend proces dat vraagt om structuur en planmatig werken. We gaan er in hoofdstuk 4 dieper op in. In hoofdstuk 5 worden de randvoorwaarden uitgewerkt; alle maatregelen, middelen en afspraken die ervoor zorgen dat we de pedagogische hoofddoelen kunnen realiseren.

Pedagogische doelen zijn opgenomen in de Wet Kinderopvang en onderdeel van de basiseis van het bieden van verantwoorde kinderopvang. Ze worden nader uitgewerkt in het Besluit kwaliteit kinderopvang.

Tot slot:

- Waar we 'ouders' schrijven, bedoelen we 'ouders/verzorgers'.

2. LOCATIEBESCHRIJVING

Kindcentrum De Samenstroom is een ontmoetingsplaats voor kinderen, ouders en teamleden. In 2014 zijn we als kindcentrum gestart in een prachtig nieuw gebouw aan de Predikant Swildensstraat 35 in de wijk Gemert-Noord, nabij sportcentrum de Molenbroek. Samen met school bieden wij onderwijs en opvang onder één dak. Door opvang en onderwijs op elkaar af te stemmen zorgen we voor optimale ontwikkeling van uw kind(eren). Zo bereiden we kinderen van 0 tot 13 jaar voor op hun toekomst.

Kindcentrum De Samenstroom staat midden in het groen en wordt omringd door veel bomen. Voor het gebouw is een natuurspeeltuin aangelegd waar kinderen gebruik kunnen maken van veel uitnodigende natuurlijke speelelementen. De natuurspeeltuin, door ons ook wel 'de groene zone' genoemd, biedt veel educatieve natuurbelevissen. Naast het kindcentrum ligt een groot grasveld wat door ons gebruikt wordt als speelveld voor de kinderen. Daarnaast beschikken we over een uitdagend speelplein waar jong en oud zich kunnen vermaken.

Het gebouw bestaat uit 2 verdiepingen. Op de begane grond vindt u bij binnenkomst links de receptie c.q. de conciërge, het kantoor van de teamleiders en verderop in de gang de toiletten en de groepsruimte van de 3+ Groep. In de ruimte van de 3+ Groep vindt u na schooltijd ook Groep 1 van de BSO. Rechts vindt u dagopvang Groep 1 en verderop in de gang dagopvang Groep 2 en de groepsruimte van peuterwerk. Zowel de linker- als de rechtergang komt uit bij het speel- en leerplein. Onder schooltijd wordt het speel- en leerplein gebruikt door school en de peuters. Na schooltijd kan het speel- en leerplein ook gebruikt worden als extra speelruimte voor de BSO.

Aangrenzend aan het speel- en leerplein bevindt zich een speelzaal waar zowel de onderbouw groepen van school, de dagopvang, peuterwerk en BSO gebruik van maken. Rondom het speel- en leerplein liggen bovendien nog 5 klaslokalen waar de groepen 0-1 en groepen 2 van school onderwijs volgen.

Vanuit het speel- en leerplein ziet u een tribune met aan beide zijden een trap naar de eerste verdieping. Deze is ook te bereiken via de trap, naast de lift, waar u bij binnenkomst van het gebouw tegenaan loopt. Op de eerste verdieping zijn 10 klaslokalen te vinden waar de groepen 3, 4, 5 en 6 van school onderwijs volgen. Tussen de klaslokalen zijn aparte werkruimtes met computers gelegen waar kinderen in rust kunnen werken. Op de eerste verdieping is ook de inbandige bibliotheek Bieb 4 You te vinden waar ook de opvang gebruik van kan maken. Aangrenzend aan de bieb bevinden zich drie kantoren; het kantoor van de lerarenondersteuner, het kantoor van de intern begeleider onderbouw en de intern begeleider bovenbouw en nog een extra werk- en gespreksruimte. Op woensdag en vrijdag wordt laatstgenoemde ruimte gebruikt door de logopedist.

Ondanks de grootte van het gebouw en het aantal aanwezig klaslokalen zijn er aan de zijkant van het gebouw units geplaatst ten behoeve van het aanbieden van onderwijs en opvang. In deze units vindt u de klaslokalen van de groepen 7 en 8 van school en de groepsruimte van Groep 2 van de BSO.

Daarnaast is in naastgelegen sportcentrum de Molenbroek Groep 3 van de BSO gehuisvest. Deze groepsruimte is te bereiken via een eigen ingang aan de zijkant van het gebouw naast de geplaatste units en via het speelplein van Kindencentrum De Samenstroom.

3. PEDAGOGISCHE HOOFDDOELEN

Het overkoepelend pedagogisch beleid van GOO benoemt vijf pedagogische hoofddoelen. In dit hoofdstuk vertalen we deze naar onze dagelijkse praktijk.

De hoofddoelen zijn:

- 3.1 De zorg voor fysieke en emotionele veiligheid.
- 3.2 Gelegenheid tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties.
- 3.3 Gelegenheid tot het ontwikkelen van sociale competenties.
- 3.4 Waarden en normen; onze cultuur.
- 3.5 Samenwerken met ouders.

3.1 De zorg voor fysieke en emotionele veiligheid

Het bieden van een gevoel van veiligheid is de meest basale pedagogische doelstelling voor alle vormen van opvang en onderwijs. Het draagt bij aan het welbevinden van de kinderen en het maakt het mogelijk om andere pedagogische doelstellingen te realiseren. Als kinderen zich goed voelen, kunnen ze groeien en zich ontwikkelen.

Drie aspecten bepalen de emotionele veiligheid en het welbevinden van jonge kinderen:

1. Goede en vertrouwde relaties.
2. Structuur en voorspelbaarheid.
3. Een gezonde omgeving en voldoen aan basisbehoeftes.

Hieronder staat per aspect beschreven hoe wij hier invulling aan geven.

Goede en vertrouwde relaties

Wennen

Tijdens de wenperiode wordt er een basis gelegd voor de vertrouwensrelatie tussen pedagogisch medewerker en kind en tussen pedagogisch medewerker en ouder. Deze wenperiode begint met een intakegesprek. Dit gesprek wordt gevoerd door een pedagogisch medewerker die op de dag(en) werkt waarop een kind naar de opvang komt. Deze pedagogisch medewerker is tevens de mentor van het kind. Tijdens het intakegesprek legt de pedagogisch medewerker het reilen en zeilen van de groep uit en wordt de pedagogische aanpak die op de opvang en thuis gehanteerd wordt met elkaar besproken. Daarbij worden ook kind specifieke kenmerken en behoeftes besproken en de wenmomenten voor de wenperiode gepland.

Hieronder wordt per opvangvorm het wenbeleid nader toegelicht.

Dagopvang

Om een kind rustig te laten wennen aan de nieuwe omgeving plannen we 2 wenmomenten in. De eerste keer komt een kind 2 uurtjes wennen. De tweede keer komt een kind 3 uurtjes wennen. Omdat wij het belangrijk vinden dat in een wenmoment een slaap- en/of eetmoment zit, wordt hier rekening mee gehouden bij het plannen van de wenmomenten.

Ook als een kind doorstroomt van de 0-2 groep naar de 2-4 groep worden er 2 wenmomenten ingepland. Deze wenmomenten vinden plaats op de dagen dat het kind aanwezig is op de 0-2 groep, waar het voor en na de wenmomenten zoals gebruikelijk opgevangen wordt.

Peuterwerk

Voordat een kind start op peuterwerk wordt er 1 wenmoment van een half uur gepland. De pedagogisch medewerker neemt op dat moment de tijd voor u als ouder(s) om het intakegesprek te

voeren en het kind kan in alle rust de groepsruimte en de verschillende speelmogelijkheden ontdekken. Indien er veel nieuwe kinderen tegelijkertijd instromen wordt een kennismakingsuurtje gehouden voor alle nieuwe kinderen en hun ouders. De intakegesprekken worden dan op een ander moment gevoerd.

3+ Groep

Voor de kinderen die doorstromen naar de 3+ Groep worden van te voren 1 of 2 wenmomenten gepland. Deze wenmomenten vinden plaats op de dagen dat het kind aanwezig is bij peuterwerk of de dagopvang. Tijdens de wenmomenten verlaat het kind de stamgroep om ongeveer 2 uurtjes mee te draaien en spelen in de 3+ groep.

BSO

De wenperiode voor de BSO bestaat uit 1 of 2 wenmomenten met een duur van 2 tot 3 uurtjes. De wenmomenten worden in overleg met ouders gepland op een middag dat het kind daadwerkelijk naar de BSO gaat komen.

Indien een kind dat op de BSO start doorstroomt vanuit de dagopvang kan ervoor gekozen worden om het wenmoment tijdens de dagopvang uren plaats te laten vinden. In dat geval wordt het kind rond 15.00 uur naar de BSO gebracht door de pedagogisch medewerker van de dagopvang en kan het kind eventueel worden opgehaald door u als ouder op de locatie van de BSO.

Voor kinderen die binnen de BSO doorstromen naar een andere groep worden in principe geen wenmomenten gepland. Dit omdat er gewerkt wordt met een opendeuren beleid en er structureel samengevoegd wordt in de vakanties en tijdens schoolweken op vrijdag. Hierdoor zijn de kinderen al vertrouwd met de andere kinderen, pedagogisch medewerkers en de ruimtes. Indien pedagogisch medewerkers en/of ouders aanleiding zien om in deze situatie een kind wel te laten wennen dan worden daar in onderling overleg afspraken over gemaakt.

De wenmomenten zijn bedoeld om de overgang naar de opvang zo soepel mogelijk te laten verlopen. Het wennen is een service en begint ongeveer twee weken voor de startdatum van de opvang. In geval van een spoedplaatsing zal dit niet altijd mogelijk zijn.

Na ongeveer drie maanden is er een evaluatiemoment met de ouders.

Een vaste stamgroep

Een kind wordt geplaatst in één stamgroep, maar kan wel van twee stamgroep ruimtes gebruik maken. Hierdoor kan ervoor gekozen worden om stamgroepen structureel op een specifieke dag van de week, of incidenteel, bijvoorbeeld in vakantieperioden samen te voegen. De keuze voor structureel samenvoegen van groepen wordt gemaakt als er sprake is van een lagere bezetting van groepen. Kinderen hebben zo meer keus om samen te spelen met andere kinderen en er ontstaat meer gelegenheid om specifieke activiteiten aan te bieden. Indien er sprake is van samenvoegen, dan worden de kinderen in de samengestelde groep opgevangen door een (of meer) vaste pedagogisch medewerker(s). Het kan daarbij zijn dat de hele stamgroep in een andere ruimte zit of dat bijvoorbeeld op rustige dagen twee stamgroepen worden samengevoegd in de ruimte van één van beide stamgroepen. De stamgroepen blijven dan compleet, maar zitten samen in een ruimte. Ouders worden hiervan op de hoogte gebracht door de pedagogisch medewerkers of leidinggevende voor of tijdens het intakegesprek en wanneer er sprake is van een wijziging of incidenteel samenvoegen.

Dagopvang Groep 0-2 jaar

Door de keuze van horizontale groepen wordt er in principe niet samengevoegd.

Dagopvang Groep 2-4 jaar en 3+ Groep

De 3+ Groep is een combinatiegroep; er komen kinderen die een peuterarrangement afnemen en kinderen die een hele dag opvang afnemen. Omdat de kinderen die een peuterarrangement afnemen enkel de ochtenden in de schoolweken aanwezig zijn, is er 's middags en in de schoolvakanties sprake van een lagere bezetting. Om deze reden wordt er structureel samengevoegd tijdens de schoolvakanties met Groep 2-4 van de dagopvang in de groepsruimte van laatstgenoemde groep en tijdens de schoolweken op dinsdag-, woensdag- en vrijdagmiddag met Groep 2-4 jaar van de dagopvang in de groepsruimte van peuterwerk.

BSO

Voor de BSO geldt dat we tijdens schoolweken iedere vrijdag alle BSO groepen samenvoegen in de groepsruimte van Groep 3. We voegen ook samen op alle openingsdagen tijdens de schoolvakanties en op overige schoolvrije dagen, zoals op studiedagen, en tijdens de VSO (voorschoolse opvang) momenten, maar dan in Groep 2. Op dagen dat er sprake is van een hoge bezetting kan er ook VSO geboden worden in de ruimte van de 3+ groep.

Op woensdag bieden wij geen buitenschoolse opvang. Kinderen die op deze dag de buitenschoolse opvang bezoeken gaan naar de buitenschoolse opvang van locatie 't Einder. Kinderen van locatie 't Einder die op vrijdag opvang behoeven komen op deze dag naar KC De Samenstroom.

Inzet personeel

Vaste, vertrouwde pedagogisch medewerkers

In een stamgroep werken vaste, vertrouwde pedagogisch medewerkers. Zij werken zoveel mogelijk op vaste dagen en op vaste tijden. Een vaste pedagogisch medewerker biedt sociaal-emotionele veiligheid aan een kind. Zij weet hoe een kind zich ontwikkelt, waar het gestrest van raakt en weet waar het behoefte aan heeft.

Vaste gezichteneis 0-jarigen

Aan een kind tot 1 jaar worden in principe ten hoogste twee vaste pedagogisch medewerkers toegewezen. Op de dagen dat het kind komt, is er minimaal een van deze twee pedagogisch medewerkers werkzaam. Als de omvang van de stamgroep vraagt om inzet van meer dan twee pedagogisch medewerkers, dan worden maximaal drie vaste pedagogisch medewerkers aan het kind toegewezen. Voor kinderen met flexibele dagen geldt de "vaste gezichten-eis" niet.

Beroepskracht kind-ratio (BKR)

Voor de inzet van personeel op de dagopvang, peuterwerk en BSO houden we ons aan de wettelijke BKR (o.a. CAO Kinderopvang en de Modelverordening Kinderopvang) en het daarbij behorende toetsingskader van de GGD. Deze BKR houdt rekening met de leeftijden van de kinderen. Zodoende werken er altijd voldoende pedagogisch medewerkers op een stamgroep, afgestemd op het aantal kinderen en de leeftijd van de aanwezige kinderen. Wij hanteren ten minste de minimale richtlijn en om goede kwaliteit te bieden wordt er indien nodig extra personeel ingezet.

3-uursregeling

De dagopvang mag per dag 3 uur afwijken van het BKR. Dit betekent dat er aan het begin en eind van de dag (als kinderen nog gebracht moeten worden of al gehaald zijn) en tijdens de middagpauze van pedagogisch medewerkers (als veel kinderen slapen) minder pedagogisch medewerkers aanwezig (kunnen) zijn op de groep. Heel concreet betekent dit dat in beide dagopvanggroepen en de 3+ Groep dagelijks afgeweken kan worden van het BKR tussen 8.15 uur en 9.00 uur, tussen 12.45 uur en 14.15 uur en tussen 17.00 uur en 17.45 uur. Tijdens de tussengelegen tijdsblokken, van 7.00 uur tot 8.15 uur, van 9.00 uur tot 13.00 uur, van 14.30 uur tot 17.00 uur en van 17.45 uur tot 18.30 uur, wordt niet afgeweken van het BKR.

Bovenstaande geldt ook voor de openingsdagen van de BSO tijdens de schoolvakantieweken of op schoolvrije dagen als de BSO minimaal 10 uur aaneengesloten geopend is. Gedurende de schoolweken mag op de BSO groepen een half uur worden afgeweken van het BKR. In de praktijk betekent dit dat er op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag tussen 17.30 uur en 18.00 uur minder pedagogisch medewerkers aanwezig kunnen zijn op de BSO. Van 14.45 uur tot 17.30 uur (op vrijdag van 12.30 uur tot 17.30 uur) en van 18.00 uur tot 18.30 uur wordt niet afgeweken van het BKR.

Stagiaires en pedagogisch medewerker in opleiding

Naast gediplomeerde pedagogisch medewerkers kunnen er ook stagiaires of pedagogisch

medewerkers in ontwikkeling werkzaam zijn op de groep. Zij maken deel uit van het team en worden begeleid door gediplomeerde medewerkers volgens de richtlijnen uit de CAO en/of volgens het stagebeleid. De stagiaire of pedagogisch medewerker in opleiding heeft een gelijkwaardige omgang met collega's. Om ook echt iets te kunnen leren, krijgen zij ook de nodige verantwoordelijkheden toebedeeld en mogen zij onder toezicht van een gekwalificeerd pedagogisch medewerker in principe alle voorkomende werkzaamheden uitvoeren, passend bij het opleidingsniveau. Een uitzondering hierop is het verstrekken van medicijnen.

Stagiaires en pedagogisch medewerkers in ontwikkeling dragen geen eindverantwoordelijkheid over de kinderen. Een stagiaire of pedagogisch medewerker in ontwikkeling mag daarom nooit alleen op de groep staan.

Van stagiaires en pedagogisch medewerkers in ontwikkeling wordt verwacht dat zij werken volgens de voor hen geldende richtlijnen die vastgelegd zijn in o.a. het stagebeleid, persoonlijk ontwikkelplan, de huisregels, gedragscode, het pedagogisch beleid en het pedagogisch werkplan.

Facilitaire ondersteuning

Op alle groepen worden de pedagogisch medewerkers ondersteund door facilitaire medewerkers. Zo worden de ruimtes buiten openingstijden schoongemaakt door medewerkers van een schoonmaakbedrijf en ook klussen, zoals bijvoorbeeld technisch onderhoud en tuinonderhoud, worden uitbesteed. Hierdoor hebben de pedagogisch medewerkers de handen zoveel mogelijk vrij voor de kinderen.

Achterwachting

Indien er maar 1 pedagogisch medewerker aanwezig is in het gebouw, bijvoorbeeld bij opening of sluiting van het kindcentrum, dan is er een achterwacht geregeld. Een achterwacht is een volwassene persoon waarmee de afspraak gemaakt is dat deze inzetbaar is in het geval van noodsituaties. De achterwacht is als volgt geregeld:

Binnen kindcentrum De Samenstroom zijn 2 dagopvanggroepen, 1 peuterwerkgroep, 1 3+ Groep en 1 BSO groep in één pand gevestigd samen met onderwijs. De tweede BSO groep is gevestigd in de units en de derde BSO groep is gelegen in het naastgelegen sportcentrum op 50 m afstand van het hoofdgebouw van de Samenstroom. Hierdoor zijn er binnen de reguliere openingsuren van de kinderopvang altijd voldoende medewerkers aanwezig die als achterwacht kunnen dienen.

Als in een uitzonderlijke situatie er maar één pedagogisch medewerker aanwezig is, bijvoorbeeld vanwege verlengde opvang in de ochtend of avond bij de dagopvang of buitenschoolse opvang, en er geen andere volwassene op de locatie aanwezig is, dan is er in geval van calamiteiten een achterwacht beschikbaar die binnen vijftien minuten aanwezig kan zijn op de opvanglocatie. De achterwacht is telefonisch bereikbaar tijdens de verlengde opvangtijden van de locatie. Dit zijn te allen tijde collega pedagogisch medewerkers van de dagopvang en buitenschoolse opvang die dezelfde dag werken of gewerkt hebben en binnen 15 minuten aanwezig kunnen zijn. Daarnaast zijn er drie vaste medewerkers aangewezen als achterwacht in geval van calamiteiten.

Omgang met de basisgroep bij activiteiten in groepen groter dan dertig kinderen.

Bij gezamenlijke activiteiten die plaatsvinden in groepen groter dan dertig kinderen, vinden wij het extra belangrijk dat kinderen goed weten bij welke basisgroep en welke pedagogisch medewerkers ze horen. De emotionele veiligheid van kinderen vraagt in grotere groepen extra aandacht. Daarom zorgen we ervoor dat bij grote gezamenlijke activiteiten de kinderen goed in de gaten worden gehouden en met name de jongste kinderen. Dit doen we door altijd voldoende vertrouwde pedagogisch medewerkers mee te laten gaan naar de activiteit of met het uitstapje. Ook geven we de kinderen iets herkenbaars aan of op, b.v. met Sinterklaas een sinterklaasmuts of in de zomer een herkenbare pet of shirt. Daarnaast wordt altijd beoordeeld of deelname aan grote gezamenlijke activiteiten meerwaarde biedt voor een kind/de kinderen. Het voldoende kunnen waarborgen van de emotionele veiligheid vormt altijd het uitgangspunt.

Aanwezigheid Kinder-EHBO'er en BHV'er

Dagelijks is er tijdens de openingsuren minimaal 1 volwassene aanwezig met een geldig certificaat Kinder-EHBO en BHV voor iedere opvangvoorziening.

De betreffende medewerkers volgen jaarlijks een herhalingscursus, zodat zij voldoende competent blijven in het uitvoeren van de EHBO en BHV taken. Zij controleren een aantal keer per jaar het ontruimingsplan, voeren minimaal een keer per jaar een ontruimingsoefening uit en brengen verbeteringen aan daar waar nodig.

Ruilen en incidentele opvang

Ouders kunnen gebruik maken van onze ruilservice. Dit betekent dat zij de dagen die ze niet gebruiken, op een ander moment kunnen inzetten. Via het ouderportaal wordt bijgehouden welke dagdelen een kind niet aanwezig was, bijvoorbeeld door ziekte, vakantie of een feestdag. Ouders kunnen die dagdelen onder bepaalde voorwaarden ruilen met een vergelijkbaar dagdeel door middel van een aanvraag via het ouderportaal. De bijhorende voorwaarden ontvangen ouders tijdens het intakegesprek en zijn terug te vinden op de website van GOO.

Naast de ruilservice biedt GOO ook de mogelijkheid tot incidentele opvang. Incidentele opvang is alleen mogelijk als de groepsbezetting dit toelaat. Als de opvang leidt tot extra inzet van personeel zal deze worden afgewezen. Incidentele opvang kan door ouders aangevraagd worden met het formulier "Aanvraag en machtiging incidentele opvang". Incidentele opvang kan op zijn vroegst 14 dagen voor de aanwezige extra dag worden toegekend of afgewezen.

Indien er bij een ruiling of incidentele opvang geen mogelijkheid is om een kind te plaatsen binnen de stamgroep van het kind, dan bestaat de mogelijkheid dat het kind met toestemming van de ouder op een andere groep geplaatst wordt. Ouders tekenen dan voor akkoord.

Elk kind heeft een mentor

Elk kind binnen de dagopvang, peuterwerk en BSO heeft een mentor. De mentor is altijd een vaste pedagogisch medewerker van de stamgroep. Wie de mentor is van een kind wordt (in principe door de mentor zelf) kenbaar gemaakt aan ouders tijdens het intakegesprek of tijdens het eerste wemmoment. De mentor is tevens de gesprekspartner van ouders tijdens het intakegesprek. De mentor zorgt dat ouders na 3 maanden een evaluatieformulier kunnen invullen waarna op aanvraag van ouders een evaluatiegesprek volgt. Ook zijn er jaarlijkse oudergesprekken met de mentor waarin het welbevinden en de ontwikkeling van het kind besproken wordt. De mentor volgt mentorkinderen op de voet, bespreekt de ontwikkeling van het kind met ouders, vraagt (indien nodig en met toestemming van ouders) informatie op bij collega's of derden en is het eerste aanspreekpunt voor ouders. Als het kind doorstroomt naar de basisschool of een andere opvangvoorziening of opvanggroep draagt de mentor het kinddossier over aan collega's van school of opvang. Dit gebeurt alleen met toestemming van de ouders en met een warme overdracht – dus persoonlijk- indien er veel of specifieke bijzonderheden zijn.

Bij afwezigheid van de mentor is een andere pedagogisch medewerker het aanspreekpunt. De mentor zorgt ervoor dat collega's op de groep op de hoogte zijn van bestaande afspraken. Hiervoor wordt onder meer gebruik gemaakt van het digitaal logboek dat iedere groep heeft en worden de structurele groepsoverleggen en kindbesprekingen benut.

Flexibele opvang

Binnen kindcentrum De Samenstroom kunnen kinderen in beperkte mate ook flexibel opgevangen worden. Met flexibel bedoelen we incidentele of onregelmatige opvang. Dat kan ook in combinatie met vaste opvangdagen.

2. Structuur en voorspelbaarheid

Zowel op het kinderdagverblijf (KDV) als bij het peuterwerk en de BSO is sprake van een vast ritme. Het geeft kinderen houvast als ze weten wat er staat te gebeuren. De dagindeling biedt voldoende ruimte en afwisseling om aan allerlei behoeftes van kinderen te kunnen voldoen, zoals rust en beweging.

Een dag op kindcentrum De Samenstroom ziet er globaal als volgt uit:

Dagindeling bij KDV groep 0-2 jaar:

Tijd	Activiteit
(7.00) 7.30 – 9.00	Ontvangst kinderen die gebruik maken van de dagopvang. Met ruimte voor overdracht met ouders en vrij spel voor de kinderen.
8.45 – 9.00	Fruithap voor de kleinste en naar bed brengen.
9.00 – 9.45	Tafelmoment met een VVE activiteit en het aanbieden van drinken en fruit.
9.45 – 10.15	Opruimen, verschonen en eventueel kinderen naar bed.
10.15 – 10.45	Vrij spel, VVE activiteit, kijk-observaties indien nodig.
10.45 – 11.15	Bewegingsactiviteit buiten spelen of in de speelzaal (flessen van baby's)
11.15 – 11.30	Kinderen uit bed, handen wassen grotere kinderen
11.30 – 12.00	Eten met alle kinderen aan tafel.
12.00 – 13.00	Verschonen, naar bed brengen van kinderen en opruimen, afwassen en dweilen.
12.00 – 13.00	Vrij spelen door kinderen die niet naar bed gaan. Vaak wel aangeboden speelgoed.
13.00	Eventueel brengen en halen van kinderen die een halve dag komen.
13.00 – 14.30	Vrij spelen door de kinderen die wakker zijn. Pauzemomenten pedagogisch medewerkers.
14.00 – 15.00	Kinderen uit of naar bed, vrij spel van kinderen die uit bed zijn. Indien mogelijk naar buiten. (flessen van baby's)
15.00 – 15.45	Tafelmoment met VVE activiteit en het aanbieden van drinken en een groentetoetje.
15.45 – 16.30	Verschonen, opruimen en klaarzetten voor de volgende dag. Kinderen uit bed en evt. groentehapje.
16.30 – 18.30	Spelen met de kinderen buiten of binnen. Kinderen worden opgehaald en er is een overdracht met ouders.

De baby's hebben allemaal hun eigen dagritme en voedingspatroon. We proberen zoveel mogelijk gewoontes en tijden van de thuissituatie over te nemen.

Herkenbare rituelen geven kinderen steun en een vertrouwd gevoel. We bouwen daarom dagelijks kleine rituelen in ons programma in, zoals het zingen van liedjes voor het eten of een boekje lezen op de bank. Ook 's morgens zwaaien naar papa/mama of opa/oma is voor veel kinderen een vast ritueel. Naast deze dagelijkse gewoontes hebben we ook rituelen bij bepaalde gebeurtenissen, zoals het vieren van een verjaardag of afscheidsfeestje, b.v. wanneer een kind vier jaar wordt en naar de basisschool gaat.

Dagindeling bij KDV groep 2-4 jaar:

Tijd	Activiteit
(7.00) 7.30 – 9.00	Ontvangst kinderen die gebruik maken van de dagopvang. Met ruimte voor overdracht met ouders en vrij spel voor de kinderen.
9.00 – 9.45	Kinderen aan tafel, welkom heten, dagritme kaarten en VVE activiteit.
9.45 – 10.00	Verschoonmoment en toiletbezoekjes.
10.00 – 10.15	Vrij spelen.
10.15 – 10.45	Bewegingsactiviteit; buiten spelen of spelen in de speelzaal
10.45 – 11.15	VVE activiteit (individueel, grote of kleine groep)
11.15 – 11.30	Handen wassen en aan tafel.
11.30 – 12.00	Eten met alle kinderen.
12.00 – 13.00	Verschonen/toiletbezoekjes, naar bed brengen van kinderen en opruimen, afwassen en dweilen.

12.00 – 13.00	Vrij spelen door kinderen die niet naar bed gaan. Vaak wel aangeboden speelgoed.
13.00	Eventueel brengen en halen van kinderen die een halve dag komen.
13.00 – 14.30	Een rustmoment voor de kinderen die wakker zijn d.m.v. een kort filmpje en daarna vrij spelen. Pauzemomenten pedagogisch medewerkers.
14.30 – 15.00	Samen met de kinderen opruimen en kinderen uit bed halen.
15.00 – 15.45	Tafelmoment met VVE activiteit en het aanbieden van drinken een gezond tussendoortje (groente)
15.45 – 16.30	Verschoonmoment en toiletbezoekjes, groep klaar maken voor de volgende dag.
16.30 – 18.30	Spelen met de kinderen buiten of binnen. Kinderen worden gehaald en er is een overdracht met ouders.

Dagindeling Peuterwerk:

Tijd	Activiteit
8.30 – 8.45	Inloopkwartier, ouders brengen peuter.
8.45 – 9.00	Buitenspelen
9.00 – 9.30	Dagopening in de kring, presentielijst nakijken, dagritme kaarten en korte kringactiviteit.
9.30 – 10.15	Vrij spelen (evt. naar de speelzaal) en aanbod (VE) activiteiten.
10.15 – 10.45	Plassen en fruit- en drinkmoment.
10.45 – 11.15	Buitenspelen/bij slecht weer speelzaal.
11.15 – 11.30	Soepstengel/cracker eten, voorlezen van een boekje of een filmpje kijken.
11.30 – 12.00	Vrij spelen en aanbod (VE) activiteiten.
12.00 – 12.15	Dagsluiting in de kring met liedjes/bewegingsliedjes en dagritme kaarten.
12.15 – 12.30	Inloopkwartier, ouders halen peuter.

Dagindeling 3+ Groep:

Tijd	Activiteit
7.30 – 9.00	Ontvangst kinderen die gebruik maken van de dagopvang. Met ruimte voor overdracht met ouders en spelen volgens kiesbord.
8.30 – 8.45	Inloopkwartier, ouders brengen peuter met peuterarrangement
9.00 – 9.20	Dagopening in de kring, presentielijst nakijken, dagritme kaarten en korte (kring)activiteit.
9.20 – 9.45	Spelen en 'werken'
9.45 – 10.15	Buiten spelen
10.15 – 10.45	Plassen en fruit- en drinkmoment
10.45 – 11.30	VVE activiteit (kleine kring)
11.30 – 12.00	Opruimen, boekje lezen en/of filmpje kijken met soepstengel/cracker
12.00 – 12.15	Dag(deel)sluiting in de kring met liedjes/bewegingsliedjes en dagritme kaarten.
12.15 – 12.30	Inloopkwartier, ouders halen peuter met peuterarrangement. Kinderen die blijven gaan handen wassen en aan tafel.
12.30 – 13.00	Eten
13.00	Eventueel brengen en halen van kinderen die een halve dag komen.
13.00 – 14.30	Toiletbezoekjes, opruimen, afwas, dweilen en pauzemomenten pedagogisch medewerkers.
13.00 – 14.30	Een rustmoment voor de kinderen die wakker zijn d.m.v. een kort filmpje en daarna vrij spelen.
14.30 – 15.00	Samen met de kinderen opruimen.
15.00 – 15.45	Tafelmoment met VVE activiteit en het aanbieden van drinken een gezond tussendoortje (groente)
15.45 – 16.30	Verschoonmoment en toiletbezoekjes, groep klaar maken voor de volgende dag.

16.30 – 18.30	Spelen met de kinderen buiten of binnen. Kinderen worden gehaald en er is een overdracht met ouders.
---------------	--

Dagindeling BSO Groep:

Een dag tijdens een schoolweek van 14.45 tot 18.30 uur	
Tijd	Activiteit
14.45	De kinderen komen uit school en mogen vrij spelen.
15.15	Kinderen gaan aan tafel en krijgen fruit en drinken. Tijdens dit tafelmoment wordt de dag besproken. Kinderen kunnen naar behoeften hun verhaal doen over de dag op school en/of belevingen thuis. Ook wordt de activiteit van de dag verteld en uitgelegd.
15.45	Vrijblijvende activiteit GOO For Fun wordt aangeboden. Andere kinderen kunnen vrij spelen.
16.30-18.30	Kinderen worden opgehaald en gaan naar huis.
Een dag tijdens een schoolweek van 12.30 tot 18.30 uur	
Tijd	Activiteit
12.30	De kinderen komen uit school en wanneer iedereen aanwezig is gaan ze aan tafel.
12.40	Lunchen.
13.15	Na de lunch ruimen we gezamenlijk op en mogen kinderen vervolgens vrij spelen.
14.00	Aanbieden activiteit GFF.
15.30	Kinderen gaan aan tafel en krijgen fruit en drinken.
16.00	Kinderen mogen verdergaan met activiteit GFF of kunnen vrij spelen.
16.30-18.30	Kinderen kunnen opgehaald worden en gaan naar huis
Een dag tijdens de vakantie van 07.30-13.30 en 13.00-18.30 (of een studiedag vanaf 08.30 uur)	
Tijd	Activiteit
07.30-09.30	Vakantiedag; ontvangen van de kinderen. Zij gaan vrij spelen.
Vanaf 8.30 uur	Studiedag; ontvangen van de kinderen. Zij gaan vrij spelen.
10.00	Fruit- en drinkmoment.
10.30	Vrijblijvende activiteit GGF wordt aangeboden. Andere kinderen kunnen vrij spelen. Mogelijk vindt er een uitstapje plaats.
11.45	Lunchen.
13.00	Haal- en brengmoment voor kinderen die een halve dag komen.
14.00	Vrijblijvende activiteit GGF wordt aangeboden. Andere kinderen kunnen vrij spelen. Mogelijk vindt er een uitstapje plaats.
15.30	Tafelmoment met drinken en een tussendoortje
16.00	Kinderen mogen verdergaan met GFF activiteit of kunnen vrij spelen.
16.30-18.30	Kinderen worden opgehaald en gaan naar huis.

3. Een gezonde omgeving en voldoen aan basisbehoeftes

In een goed ingerichte ruimte kunnen kinderen zonder belemmering spelen, ontdekken en gezellig of rustig samen of alleen zijn. Voor onze medewerkers is het bovendien fijn om in een plezierige en efficiënte omgeving te werken. Zowel onze binnen- als buitenruimtes voldoen aan hoge veiligheidseisen. In alle ruimtes zijn de juiste hygiënische maatregelen getroffen. Aandacht voor de gezonde ontwikkeling van de kinderen uit zich onder meer in een goed binnenklimaat (zoals schone lucht en een goede temperatuurregeling) en toegankelijke en aantrekkelijke buitenspeelmogelijkheden.

Jonge kinderen zijn heel gevoelig voor de omgeving waarin ze verkeren. Ouders beoordelen een groep in eerste instantie ook op het uiterlijk van het gebouw en de sfeer in de groep. Ouders en kinderen willen zich welkom en thuis voelen. Mede daarom hangen we foto's en knutselwerkjes van de kinderen op.

Bij een gezonde ontwikkeling hoort ook ruimte om te leren en spelen. Daarom wordt steeds een balans gezocht tussen de noodzakelijke veiligheid en de al even noodzakelijke uitdaging. Kinderen leren binnen en buiten om te gaan met risico's die ze aankunnen. Iedere locatie heeft een beleidsplan Veiligheid en Gezondheid, dat inzichtelijk maakt hoe we op de locatie werken. Doel is de kinderen en medewerkers een zo veilig en gezond mogelijke werk-, speel- en leefomgeving te bieden, waarbij kinderen beschermd worden tegen risico's met ernstige gevolgen en leren omgaan met kleine risico's. Jaarlijks wordt deze omgeving gecontroleerd door de GGD.

3.2 Gelegenheid tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties

Het is fijn voor kinderen om te ervaren dat ze zelf iets kunnen; daarmee groeit hun gevoel van persoonlijke competentie. Op allerlei gebieden bieden wij kinderen de mogelijkheid om dit te ontwikkelen. Wij geven ze het gevoel dat ze er mogen zijn en vertrouwen op hun eigen kracht. Kinderen leren nu eenmaal door vallen en opstaan en hebben een groot doorzettingsvermogen. Onze pedagogisch medewerkers bieden kinderen de ruimte om op onderzoek uit te gaan en bevorderen hun zelfstandigheid door ze aan te moedigen zelfstandig te eten, spelen, op te ruimen en zichzelf aan en uit te kleden. Zo worden kinderen zich bewust van hun eigen kunnen.

“Kijk, ik mag er zijn” (emotionele competenties)

Alle kinderen die binnenkomen, worden persoonlijk begroet door de pedagogisch medewerker. Ze worden welkom geheten en bij de naam genoemd. Bij het afscheid nemen wordt gezwaaid en vaak ook geknuffeld. Als kinderen iets te vertellen hebben, luisteren we naar ze en geven we complimentjes. Als we bepaald gedrag moeten corrigeren, geven we aan hoe het anders kan. We laten duidelijk merken dat het gedrag wordt afgekeurd en niet het kind zelf. We zeggen dus niet “je bent stout”, maar “het doet pijn als je iemand slaat, dus dat vinden we niet goed”.

“Kijk, ik kan het zelf” (motorisch-zintuiglijke competenties)

Kinderen zien ons dingen doen die ze graag zelf willen doen. Bijvoorbeeld de jas aan- en uittrekken en opruimen. Wij stimuleren dit. Ook betrekken we kinderen bij het uitvoeren van taken zoals het klaarmaken van de tafel, het wegbrengen van de was of naar een andere groep lopen om wat te vragen.

“Kijk, ik voel, denk en ontdek” (cognitieve competenties)

Cognitieve ontwikkeling heeft te maken met denken, leren, benoemen en herinneren. We zijn hier de hele dag mee bezig, onder meer op de volgende manieren:

- (Doe)liedjes zingen.
- Geheugenspelletjes.
- Puzzelen.
- Gesprekjes voeren.
- Boekjes lezen.
- Activiteiten rondom voor- en vroegschoolse educatie (VVE).

“Luister, ik kan het zelf zeggen” (taal- en communicatieve competenties)

Taalontwikkeling begint al bij de geboorte. In ons kindcentrum praten we daarom de hele dag met de kinderen. Met baby's tijdens het verschonen, in bed leggen, knuffelen en voeden. Ook bij de dreumesen en peuters vertellen we wat we doen. Liedjes worden ondersteund door gebaren, bij verhalen maken we gebruik van gebaren en mimiek, we voeren gesprekjes met kinderen over dingen

die hen bezighouden. Als kinderen iets op een verkeerde manier zeggen, herhalen we wat het kind bedoelt op de juiste manier, zonder het kind te corrigeren.

“Ik kan dansen, zingen en iets maken” (expressieve en beeldende competenties)

Voor de creatieve ontwikkeling van kinderen is het belangrijk dat er volop mogelijkheden zijn voor ervaren en ontdekken. Ook vinden we van groot belang aan te leren dat sport en spel plezier bieden, en dat er geen voorwaarden of gewenst eindresultaat aan verbonden zijn. Het is per definitie goed wat een kind doet of maakt. Expressieve en beeldende competenties ontwikkelen we door dans en beweging, zingen en muziek maken, tekenen en verven, verkleeden en toneelspelen en door het bouwen met blokken.

3.3 Gelegenheid tot het ontwikkelen van sociale competenties

In onze kindcentra zitten de kinderen altijd in een groep. Hierdoor krijgen ze extra kansen om zich op sociaal gebied te ontwikkelen. Pedagogisch medewerkers spelen hierbij een belangrijke rol en besteden dan ook veel aandacht aan het sociale aspect van de ontwikkeling.

“Kijk, we doen het samen” (sociale competenties)

Bij de sociale ontwikkeling van kinderen hoort dat ze zich leren verplaatsen in een ander en leren communiceren, samenwerken, anderen helpen, conflicten voorkomen en oplossen.

Wij spreken de kinderen met hun naam aan om ze het gevoel te geven bij de groep te horen. Pedagogisch medewerkers leren kinderen rekening te houden met elkaars gevoelens door deze te benoemen. Ook leren ze de kinderen om hulp te geven en te vragen.

Samen spelen en imiteren

Samen spelen is erg belangrijk binnen ons kindcentrum. Door veel samen te spelen en elkaar te imiteren, leren kinderen namelijk rekening houden met elkaars behoeften en gevoelens. Ze leren delen, conflicten oplossen en zich verzoenen.

Belangstelling tonen en begeleiding bieden

We houden de persoonlijke en sociaal-emotionele ontwikkeling van een kind goed in de gaten. Daar passen we onze begeleiding op aan. Als kinderen ervaren dat ze er mogen zijn en dat het niet gaat om wat ze kunnen of hoe ze zich gedragen, dan zijn we op de goede weg. Belangstelling tonen hoort daar ook bij. We benoemen het als een kind naar de kapper is geweest en vragen wie in het weekend iets leuks heeft gedaan. We motiveren kinderen door te zeggen “dat kun je wel” en door het geven van complimenten als “dit heb je goed gedaan”. We benoemen ook de emoties van kinderen, al dan niet in het bijzijn van andere kinderen: “Ik zie dat je boos bent, klopt dat?”

We begeleiden conflicten totdat we er nagenoeg zeker van zijn dat de kinderen vaardigheden bezitten om ze zelf op te lossen. Dan houden wij toezicht en grijpen indien nodig in.

We leren kinderen om voor zichzelf op te komen. Een kind dat erg temperamentvol, snel, slim of vlot is, heeft niet meer rechten dan een ander kind. We zijn allemaal gelijk.

Interactie baby's

Als baby's verdrietig zijn, laten we ze niet te lang huilen. We lachen en praten veel tegen baby's, zo krijgen we verschillende manieren van interactie. Om het taalgevoel te ontwikkelen, gebruiken we veel verschillende woorden. Vaak zijn we een-op-een met de baby's bezig: tijdens het verschonen op de commode, bij het geven van de fles, wanneer ze op schoot zitten of tijdens beweegmomenten op de mat bijvoorbeeld.

Interactie dreumesen

We geven kinderen de ruimte om zelf te ontdekken. Natuurlijk houden we hierbij rekening met de leeftijd en het niveau van het kind. Op de dreumes-leeftijd spelen kinderen nog niet echt mét elkaar, maar naast elkaar. Zo kan het voorkomen dat een kind met speelgoed speelt dat door een ander kind wordt afgepakt. In zo'n situatie leren wij de kinderen dit zelf op te lossen. Lukt dat niet, dan ondersteunen we ze hierbij. We geven het kind korte en duidelijke boodschappen: "ik wil dat je stopt met...", "wie was daarmee aan het spelen?", "had jij die auto?".

Interactie peuters

Peuters leren samen spelen, rekening houden met elkaar, op hun beurt wachten, gehoorzamen en respect voor anderen hebben. Als kinderen een ander kind pijn doen, zetten we ze even apart en leggen we uit waarom we dat doen. Vervolgens moeten ze sorry zeggen voordat ze weer mogen gaan spelen. Samen spelen is belangrijk; tot een compromis komen en uitvogelen hoe een spel gaat, ondervinden de peuters zelf. Natuurlijk met ondersteuning van de medewerkers, als dat nodig is. Aan tafel letten we op de tafelmanieren: we vinden het belangrijk dat kinderen netjes leren eten, op elkaar wachten en naar elkaar luisteren.

Interactie kinderen basisschoolleeftijd

We stimuleren vriendschappen, maar zien er ook op toe dat kinderen bij activiteiten niet steeds met dezelfde kinderen omgaan. Gericht op de sociale competentie vinden we namelijk dat er oog moet zijn voor verschillende omgangsvormen. Vanzelfsprekend zijn we altijd alert op pesterijen. Als er ruzie is, lossen we dit op een positieve en rustige manier op, zodat geen partij zich sterk of juist gekwetst voelt. We leren kinderen compromissen te sluiten. Voor het creëren en stimuleren van een gezond en veilig pedagogisch klimaat binnen kindcentrum de Samenstroom bestaat het project *Do Good, Feel Good*, waarbinnen de kernwaarden van de Samenstroom centraal staan.

3.4 Waarden en normen; onze cultuur

Kinderen willen er graag bij horen. Ze zijn ontvankelijk voor regels en gezamenlijke rituelen en leren gehoorzamen. Hierdoor gaan ze minder impulsief reageren. Een van de bijbehorende competenties is het uiten van emoties op een acceptabele wijze (dus geen driftbui, maar rustig vertellen waarom je het ergens niet mee eens bent). Andere vaardigheden zijn: beseffen dat het eigen gedrag iets teweegbrengt bij anderen en voor jezelf opkomen. Daarvoor wordt mede gebruik gemaakt van aspecten uit het Do Good Feel Good programma, waarin de zes kernregels van KC De samenstroom worden aangeboden.

***"Kijk, ik mag er zijn en ik hoor erbij"* (morele competenties)**

We stimuleren kinderen rekening te houden met elkaar, te luisteren naar elkaar, ieders mening te respecteren en het te benoemen als iemand gekwetst wordt. We benoemen vooral positief gedrag en geven hier complimentjes over.

Bij ongewenst gedrag maken we een bewuste keuze dit te negeren, een alternatieve oplossing te zoeken of het gedrag te corrigeren. Onze keuze is altijd gericht op het helpen van het kind in zijn of haar ontwikkeling. Corrigeren gebeurt alleen op een manier die binnen de belevingswereld van een kind past en heeft het meeste effect als er weinig tijd verstreken is tussen gedrag en correctief handelen. Door positief gedrag te benoemen en complimentjes te geven, leren wij kinderen dit gedrag te herhalen.

3.5 Samenwerken met ouders

Wij kunnen ons werk alleen goed doen als het contact en de samenwerking met ouders goed is. We hebben daarom verschillende contactmomenten.

Intakegesprek en wenmomenten

Het eerste contact tussen de pedagogisch medewerker en de ouders van de kinderen is tijdens een intakegesprek en aansluitend de wenmomenten. Wij krijgen tijdens deze wenperiode zicht op de gevoelens, ervaringen en wensen van de ouders. Andersom krijgen ouders zicht op de manier waarop wij kinderen opvangen, begeleiden, opvoeden en stimuleren in hun ontwikkeling.

Evaluatiegesprek

Na drie maanden krijgen ouders een evaluatieformulier. Hoe gaat het met het kind op de opvang of peuterwerk? Hoe zijn de ervaringen van ouders? Voldoen we aan hun verwachtingen? Op dit formulier is uiteraard ruimte voor vragen en opmerkingen. Wij vertellen ook over onze eerste ervaringen met het kind. Voor ouders is het belangrijk te weten en te volgen hoe het met hun kind gaat.

Breng- en haalmomenten

Bij het brengen of ophalen van de kinderen is altijd ruimte voor een praatje; om het wel en wee van het kind te bespreken of om andere zaken aan te kaarten. In onze communicatie is altijd sprake van tweerichtingsverkeer. Wij weten soms niet wat er met een kind aan de hand is of wat we het beste kunnen doen in een bepaalde situatie. We vragen dan advies aan de ouders: hoe pakken zij het thuis aan en hoe gedraagt het kind zich bij hen? Het komt ook voor dat ouders ons om advies vragen. We zetten ons dan altijd in om gezamenlijk naar oplossingen te zoeken op basis van ervaringen van zowel ouders als onze medewerkers. Ouders kunnen bij zorgen of vragen altijd een oudergesprek aanvragen. Ook onze pedagogisch medewerkers kunnen zo'n gesprek aanvragen als daar behoefte aan is.

Jaarlijks oudergesprek

Ieder kind wordt tijdens een opvangdag zoveel mogelijk geobserveerd. Tijdens de observatie wordt gelet op o.a. basiskenmerken, welbevinden, betrokkenheid, de verschillende ontwikkelingsgebieden en risicofactoren. In paragraaf 4.3 vindt u meer informatie hierover.

Eenmaal per jaar, rond de verjaardag van het kind, worden de observaties geregistreerd en de resultaten besproken met ouders tijdens een oudergesprek.

Een oudergesprek kan tussentijds ook altijd aangevraagd worden door zowel de ouders als pedagogisch medewerkers.

Ouderavond

We streven ernaar om jaarlijks een ouderavond te organiseren. Deze kan gaan over verschillende onderwerpen, zoals VVE, gedrag, voeding of het pedagogisch beleid. De onderwerpen worden gekozen in overleg met de lokale oudercommissie.

Digitaal ouderportaal

Voor aanvang van de opvang ontvangen ouders inloggegevens voor het digitale ouderportaal Konnect. Hier worden relevante informatie, recente ontwikkelingen, activiteiten of foto's en verhaaltjes van leuke gebeurtenissen geplaatst. Dit is tevens het middel waarmee pedagogisch medewerkers en ouders elkaar voor de opvang relevante informatie kunnen sturen, maar waar ouders hun kind ook kunnen aan- en afmelden voor een (incidentele) opvangdag. Via Konnect ontvangen ouders ook de algemene en kindcentrumbrede nieuwsbrief Sam & Sam. Deze wordt ongeveer 1x per 2 weken uitgebracht.

Whiteboard

Voor dagopvang Groep 0-2 jaar hangt in de verschoningsruimte een whiteboard waarop gedurende de dag bijzonderheden van het kind worden genoteerd, zoals de slaaptijden, en eventueel het eetgedrag van het kind. Voor dagopvang Groep 2-4 jaar hangt dergelijk whiteboard in de groepsruimte. Daarnaast ontvangen de ouders van kinderen tot een jaar een babykaartje waarop alle bijzonderheden van de dag worden genoteerd.

Exit formulier

Als een kind de opvang van KC De Samenstroom verlaat ontvangen de ouders een exit formulier. Wij vragen ouders via dit formulier hun mening te geven over de opvang, waarvan ze gebruik gemaakt hebben. Complimenten en suggesties voor verbetering worden vervolgens besproken in de groepsoverleggen.

4. PEDAGOGISCHE KWALITEIT

4.1 Pedagogische ontwikkeling en reflectie

Het werken aan pedagogische kwaliteit is een continu proces; planmatigheid en structuur zijn middelen om dit proces te waarborgen. Planmatig werken uit zich in structurele interactie-, overleg- en evaluatiesituaties van waaruit we onze pedagogische doelen (bij)stellen.

4.2 Pedagogische kwaliteit en professionalisering

Bij GOO werken enthousiaste, betrokken en goed opgeleide medewerkers. We kunnen onze pedagogische doelen alleen realiseren door professioneel handelen van onze medewerkers. Het werken aan pedagogische kwaliteit hangt samen met de verdere professionele ontwikkeling van onze medewerkers. Het is onze verantwoordelijkheid om medewerkers mogelijkheden te bieden om zich te blijven ontwikkelen in hun vakgebied. Door middel van een lerende organisatie kunnen we hier handen en voeten aan geven. Het opleidingsplan, dat is uitgewerkt in het pedagogisch beleidsplan, sluit aan bij de actuele eisen die gesteld worden aan kennis en vaardigheden. Hierin worden de laatste ontwikkelingen meegenomen. Het VE-opleidingsplan wordt jaarlijks opgesteld, geëvalueerd en eventueel bijgesteld. Op deze manier geven we structureel en cyclisch vorm aan de bij- en nascholing.

Vanuit de Wet Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang (Wet IKK) zijn de nieuwe kwaliteitseisen opgedeeld in vier thema's: de ontwikkeling van het kind centraal, veiligheid en gezondheid, stabiliteit en pedagogisch maatwerk en kinderopvang is een vak. Om het laatste thema goed vorm te kunnen geven, heeft GOO ervoor gekozen om de functie van pedagogisch beleidsmedewerker te splitsen in 2 taakgebieden, namelijk: coaching op te job én beleidsontwikkeling en implementatie

Daarnaast geldt vanaf 1 januari 2022 voor alle VE locaties de verplichting van de inzet van een VE beleidsmedewerker. Deze extra uren (berekend op basis van het aantal doelgroepkinderen) betreffen extra uren bovenop de inzet die de wet IKK eist. Ook hier heeft GOO ervoor gekozen om de functie (op een gelijke wijze als bij pedagogisch beleidsmedewerker) in 2 taakgebieden te splitsen. Het takenpakket van een VE beleidsmedewerker bestaat o.a. uit de ontwikkeling en implementatie van het VE beleid en het takenpakket van de VE coach bestaat uit het coachen van beroepskrachten. Hierbij werken we met de volgende verdeelsleutel: 70% extra coachingsuren en 30% ophoging uren pedagogisch/VE beleidsmedewerker.

Stichting GOO heeft er voor gekozen om bovenstaande als volgt in de volgende gecombineerde functies weg te zetten:

1. **Hoofd Kwaliteit opvang en onderwijs:** is verantwoordelijk voor beleidsontwikkeling en implementatie van de pedagogische kwaliteit met als doel integratie, verbinding en verhoging van de pedagogische kwaliteit binnen de kindcentra gericht op opvang en onderwijs.
2. **Pedagogisch/VE beleidsmedewerker:** resulteert hiërarchisch onder Hoofd Kwaliteit opvang en onderwijs. De pedagogisch/VE beleidsmedewerker wordt ingezet om de pedagogische kwaliteit en de kwaliteit van het VE aanbod binnen de opvang te verhogen, te implementeren en te waarborgen.
3. **Pedagogisch/VE coach:** resulteert hiërarchisch onder hoofd kwaliteit opvang en onderwijs. De pedagogisch/VE coaches worden ingezet om de kwaliteit van de pedagogisch medewerkers te verhogen gerelateerd aan de bovenstaande vier thema's, het pedagogisch beleid en het VE beleid.

De inzet van de pedagogisch/VE coaches vindt plaats op alle locaties binnen GOO, zodat alle pedagogisch medewerkers gecoacht worden (inclusief de pedagogische/VE coach zelf). De

pedagogisch/VE coach fungeert als spil tussen het pedagogisch/VE beleid en de uitvoering ervan. De hulpvragen kunnen vanuit verschillende functies/rollen en vanuit verschillende perspectieven worden ingebracht. Door middel van coaching on the job, individuele gesprekken, groepsgesprekken, etc., worden de medewerkers gecoacht.

De pedagogisch/VE coach:

- Helpt medewerkers in het signaleren van knelpunten en/of hiaten in hun werkzaamheden, kennis en vaardigheden in relatie tot het pedagogisch/VE beleid en achterhaalt samen hun coachingsbehoeften. Indien nodig wordt een individueel/groepsgericht coachingsplan opgesteld.
- Draagt bij aan de kwaliteitsverbetering door het coachen, ondersteunen en adviseren van medewerkers bij de begeleiding van de betreffende groep kinderen. Treedt afhankelijk van de situatie begeleidend, stimulerend of interveniërend op.

Taken pedagogisch/VE coach:

- Coaching on the job:
- Coachen/begeleiden van een team
- Overleg Pedagogisch/VE coach/beleidsmedewerker
- Overleg teamleider locatie
- Registratie coaching

Het pedagogisch beleidsplan, het VE opleidingsplan en de GOO standaarden (met daarin de omschreven doelen) zijn hierbij leidend.

Berekening en verdeling locaties

Op basis van het aantal FTE's werkzaam in de kinderopvang en het aantal doelgroepkinderen (beide peildatum januari) wordt jaarlijks de inzet van het aantal uren pedagogisch/VE coaches op GOO niveau en op locatieniveau vastgelegd. De berekening wordt jaarlijks toegevoegd aan het locatieplan.

De kindcentrumleider(s) van de kindcentra en de pedagogisch/VE coach zien erop toe dat alle pedagogisch medewerkers gecoacht worden. Dit kan onder andere door de inzet van een pedagogisch coach maar dit kan bijvoorbeeld ook door de inzet van een ex- of intern deskundigen.

Pedagogisch/VE beleidsmedewerker:

- De pedagogisch/VE beleidsmedewerker wordt ingezet om de pedagogische kwaliteit en de kwaliteit van het VE aanbod binnen de opvang te verhogen, te implementeren en te waarborgen.

Taken pedagogisch/VE beleidsmedewerker:

- Up to date houden van het beleid.
- Ondersteuning bieden n.a.v. de P&C cyclus.
- Opstellen urenverantwoording vóór januari.
- Overleg Pedagogisch/VE coach/beleidsmedewerker.
- VE-overleg gemeentes.
- Monitoring doelgroepkinderen
- Mede verantwoordelijk aanvraag en verantwoording subsidie.

Berekening en verdeling locaties

Voor de berekening van de inzet van pedagogisch beleidsmedewerker is het aantal LRK nummers leidend. Per LRK nummer moet 10 uur aan pedagogisch beleidsmedewerker worden ingezet. Voor de berekening van de inzet van VE beleidsmedewerker wordt het aantal doelgroepkinderen als

uitgangspunt genomen. Jaarlijks wordt de inzet van pedagogisch/VE beleidsmedewerker op zowel GOO niveau als op locatieniveau berekend en vastgelegd. De berekening wordt jaarlijks toegevoegd aan het locatieplan.

Voor 2022 geldt onderstaande verdeling voor KC De Samenstroom.

Locatie	FTE	Uren coaching op jaarbasis	Aantal doelgroep-kinderen	Uren VE beleidsmedewerker/coaching op jaarbasis	Uren VE coaching op jaarbasis (verdeelsleutel 70%)	Totaal aantal uren pedagogisch coach + VE uren
KC De Samenstroom	9,56	95,6	13	130	91	186,6

4.3 Observeren

Het welbevinden van kinderen is een voorwaarde voor groei en ontwikkeling. Wij vinden het belangrijk om hier op vaste momenten op te focussen, naast de dagelijkse aandacht die we voor de kinderen hebben. Pedagogisch medewerkers observeren de kinderen met het oog op ontwikkeling, veiligheid en welbevinden. Dagelijks vertellen ze de ouders over de belevenissen van het kind op die dag. Eens per jaar wordt een observatielijst over het kind ingevuld die tijdens het oudergesprek wordt besproken en indien nodig afstemming gezocht.

4.4 Vierogenprincipe

Het vierogenprincipe is een essentiële drempel tegen mishandeling en seksueel misbruik van kinderen. Dit betekent dat in een kinderdagverblijf met 0- tot 4-jarigen altijd een volwassene moet kunnen meekijken of meeluisteren. Dat betekent niet dat er altijd twee mensen op de groep moeten zijn.

Vertrekpunten zijn:

- De uitvoering van het vierogenprincipe is pedagogisch verantwoord.
- De wijze waarop invulling aan het vierogenprincipe wordt gegeven, is opgenomen in het veiligheids- en gezondheidsbeleid. Dit beleid is in te zien op onze locatie.
- Ouders en oudercommissies worden jaarlijks geïnformeerd over de invulling van het vierogenprincipe op hun locatie, bijvoorbeeld via de website.

Een open en eerlijke aanspreekcultuur binnen onze locaties is voor ons het allerbelangrijkste. Pas dan durven medewerkers elkaar aan te spreken op houding en gedrag. Als een medewerker dat - om wat voor reden dan ook - niet durft of wil, staan de deuren van de eigen teamleider of clusterdirecteur en van de vertrouwenspersonen van GOO altijd open. Ouders kunnen met hun zorgen en vragen terecht bij de teamleider of clusterdirecteur.

GOO Kinderopvang hanteert de volgende maatregelen om het vierogenprincipe verantwoord uit te voeren:

1. Een open aanspreekcultuur

We streven naar een open aanspreekcultuur. Feedback geven en ontvangen zijn daarvoor essentieel. Feedback gaat over dingen die goed gaan, maar ook over dingen die minder goed gaan en beter kunnen of moeten. We oefenen het geven en ontvangen van feedback regelmatig en zetten elkaar hiertoe aan. Bij functioneringsgesprekken komt het geven en ontvangen van feedback als vast punt aan de orde en ook binnen intervisieleren en de groepsoverleggen. Dit

maakt dat we kritisch blijven naar elkaar en elkaar aanspreken.

2. De omgangsnormen zijn vastgelegd in een gedrags- en beroepscode

De gedrags- en beroepscode is beschikbaar voor medewerkers.

3. Vier ogen, vier oren en transparantie

- Wij werken volgens de beroepskracht-kindratio, waardoor meestal meerdere pedagogisch medewerkers op een groep aanwezig zijn.
- De pedagogisch medewerkers lopen regelmatig elkaars groepsruimtes binnen zonder kloppen.
- De teamleider en clusterdirecteur komt regelmatig binnen in de groepsruimtes.
- De deuren van de groepsruimtes staan regelmatig open.
- Er wordt gewerkt met een open-deurenbeleid. Dit betekent dat activiteiten plaatsvinden in een andere ruimte met andere kinderen, waarbij naast de vaste pedagogisch medewerker ook andere pedagogisch medewerkers betrokken zijn. Dit verhoogt de sociale controle en maakt dat kinderen activiteiten van verschillende ontwikkelingsgebieden krijgen aangeboden.
- Alle deuren van de groepen zijn voorzien van een raam/opening.
- Alle deuren naar de slaapkamers zijn voorzien van kijkgaten en/of ramen.
- In de slaapkamers staan de babyfoons altijd aan. Daarnaast wordt iedere 15 minuten op de slaapkamer gecontroleerd of de kinderen in orde zijn.
- Waar mogelijk hebben groepsruimtes en verschoonruimtes een doorzichtige afscheiding of blijft de deur open.
- Groepen worden samengevoegd als de beroepskracht-kindratio dat toelaat.
- In vakantietijd, als minder kinderen op de groep zijn, kan het voorkomen dat één pedagogisch medewerker op de groep staat. In dat geval kunnen we ervoor kiezen om twee groepen samen te voegen.
- Stagiairs worden over de groepen en de dagen verdeeld.
- Op momenten waarop ouders kinderen brengen en halen, kan een pedagogisch medewerker alleen op de groep staan. Ouders lopen in deze tijd de groep in en uit.
- De pedagogisch medewerkers hebben 's middags beurtelings pauze.

4. Strikte werving en selectie

- GOO hanteert een strenge werving-en-selectieprocedure. Sollicitanten, voor welke functie dan ook, worden door meerdere medewerkers gesproken.
- Van sollicitanten vragen wij referenties op bij de vorige werkgevers.
- Van alle medewerkers van GOO, ongeacht de functie, hebben wij een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG). Zo ook van alle stagiairs die minimaal drie maanden stage lopen.
- Nieuwe medewerkers kunnen pas starten met werken wanneer de afdeling P&O een originele VOG heeft ontvangen.
- Bij een maatschappelijke stage draait een stagiair maximaal 30 uur mee. Bij een snuffelstage is dit maximaal een of twee weken. Hun leeftijd ligt tussen de 15 en 17 jaar en zij hoeven geen VOG te overleggen.

5. Deskundig en vast personeel

- We werken volgens de verplichte meldcode 'kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag'
- De pedagogisch medewerkers krijgen allemaal uitleg over de meldcode 'kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag'.
- Er zijn trainingen gevolgd in het signaleren van en praten over kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag.
- GOO heeft vaste medewerkers op vaste groepen.
- GOO heeft een eigen invalpool.

6. Kwaliteitszorg

- Het pedagogisch beleidsplan is voor alle ouders in te zien op onze locatie.
- Elke vier tot zes weken heeft de teamleider groepsoverleggen op de locaties. Op de agenda staan vaste onderwerpen.
- Ieder jaar wordt het beleidsplan geëvalueerd met de lokale oudercommissie.
- Elke vier jaar wordt een GOO-audit op het kindcentrum uitgevoerd.

5. RANDVOORWAARDEN

5.1 Groepsindeling en ruimtes

Binnen kindcentrum De Samenstroom werken we met vaste en horizontale groepen. Dit betekent dat kinderen geplaatst worden in een stamgroep waarin kinderen van dezelfde leeftijden met elkaar spelen en van elkaar leren. De stamgroep wordt gezien als een soort thuis waar alles aanwezig is om kinderen te verzorgen en te laten spelen, slapen en eten.

Dagopvang

Bij de dagopvang hebben we twee groepen. Er is een groep voor kinderen van 0-2 jaar en een groep voor kinderen van 2-4 jaar. De groepsruimte van de 0-2 groep is geschikt voor opvang van max. 15 kinderen. De groepsruimte van de 2-4 groep is geschikt voor opvang van maximaal 14 kinderen.

Peuterwerk

Peuterwerk is er voor kinderen van 2-4 jaar en beschikt over 1 groepsruimte. Een stamgroep bestaat uit maximaal 15 kinderen.

3+ Groep

De 3+ Groep is er voor kinderen van 3-4 jaar die een peuterarrangement afnemen of een hele dag opvang. Deze groep beschikt over 1 groepsruimte. Een stamgroep bestaat uit maximaal 16 kinderen.

BSO

De BSO heeft drie groepen. Groep 1 bestaat uit maximaal 20 kinderen in de leeftijd van 4 t/m 6 jaar en maakt gebruik van de groepsruimte van de 3+ Groep. In deze groep wordt extra aandacht besteed aan het creëren van een veilige plek, een rustplek. Bovendien worden de kinderen in deze groep extra begeleid in het leren samen spelen en delen en in de bewustwording van hun eigen ik.

Groep 2 bestaat uit maximaal 22 kinderen in de leeftijd van 5 t/m 8 jaar en heeft een groepsruimte in de unit. In Groep 2 wordt extra aandacht geschonken aan het leren herkennen, benoemen en reguleren van de eigen gevoelens en aan het leren nemen van initiatieven en op passende wijze opkomen voor jezelf.

Groep 3 bestaat uit maximaal 24 kinderen in de leeftijd van 7 t/m 12 jaar en heeft een vaste groepsruimte in naastgelegen sportcentrum de Molenbroek. In deze groep wordt extra aandacht geschonken aan het aanknopen en onderhouden van wederkerige contacten, het plannen en ondernemen van activiteiten in de vrije tijd, het oplossen van eenvoudige conflicten en jezelf inleven in een ander. Ook is er aandacht voor het maken van huiswerk.

Kinderen worden zoveel mogelijk op basis van leeftijd en ontwikkeling ingedeeld in een groep. Indien een kind doorstroomt naar een andere groep worden de ouders hierover persoonlijk geïnformeerd door de mentor van het kind. Ouders ontvangen op dat moment tevens een brief waarin vermeld staat wie de nieuwe mentor van het kind wordt.

Alle BSO ruimtes zijn functioneel, sfeervol en voor kinderen uitdagend ingericht. Zo beschikt elke groep over passende tafels en stoelen, een keukenblok en sanitaire voorzieningen, maar bovenal over diverse speelhoeken die zijn afgestemd op de leeftijden, interesses en belevingswereld van de kinderen die in de groep verblijven. De ruimtes en inrichting dragen hierdoor bij aan het spel en de brede ontwikkeling van kinderen. Naast de diverse speelhoeken heeft iedere groep ook een 'rusthoekje'. Dit is een hoekje waar kinderen zich kunnen terugtrekken en tot rust kunnen komen.

Naast de vaste groepsruimtes wordt er ook gebruik gemaakt van andere aanwezige ruimtes behorende tot het gebouw van KC De Samenstroom, zoals de speelzaal, bibliotheek en buitenruimtes en van ruimtes van sportcentrum de Molenbroek, zoals de aangrenzende (voormalige) kantine en de diverse sporthallen.

De speelzaal.

Er wordt door de kinderen van dagopvang en peuterwerk ook gebruik gemaakt van de speelzaal. Deze heeft een omvang van 82,4 m². Deze is geschikt voor allerlei bewegingsactiviteiten, met name als het weer het niet toelaat om buiten te spelen.

Bibliotheek Bieb 4 You.

Wanneer de bezetting het toelaat kunnen pedagogisch medewerkers naar de bibliotheek om kinderen voor te lezen of kinderen zelf te laten kijken en lezen. De bibliotheek heeft een omvang van 46,8 m².

De buitenruimtes

Dagopvang en peuterwerk beschikken over een eigen omheinde buitenruimte die direct bereikbaar is vanuit de vaste groepsruimtes. Deze buitenruimte biedt kinderen van 0-4 jaar volop gelegenheid om zich uit te leven. Er is ruimte om te klimmen en klauteren op een speeltoestel, te spelen met zand in de daarvoor bestemde zandbak, en om te fietsen. De omvang van de buitenruimte is 162 m². Ook is er een buitenberging die onderdeel uitmaakt van de buitenruimte. Hierin wordt speelgoed veilig opgeborgen.

Aangrenzend aan de buitenruimte van de dagopvang en peuterwerk bevindt zich, een door hekken afgescheiden, speelplaats waar de 3+ Groep en BSO gebruik van maken. Deze speelplaats is dusdanig ingericht om de oudere kinderen wat meer uitdaging te (kunnen) bieden.

Aan de voorzijde van het gebouw is tevens een natuurspeeltuin aangelegd waar kinderen gebruik kunnen maken van veel uitnodigende natuurlijke speelelementen door ons ook wel 'de groene zone' genoemd, biedt veel educatieve natuurbelevissen.

Naast het kindcentrum ligt bovendien nog een groot grasveld wat door de BSO gebruikt wordt als speelveld voor de kinderen.

(voormalige) Sportkantine

Aangrenzend aan de groepsruimte van BSO Groep 3 ligt een ruimte die gefunctioneerd heeft en ingericht is als sportkantine en tijdens de openstelling van de buitenschoolse opvang beschikbaar is voor de kinderen om er vrij te spelen.

Sporthallen

Sportcentrum de Molenbroek beschikt over meerdere sporthallen. Tijdens schoolweken worden hier vrijwel elke dinsdag gevarieerde naschoolse activiteiten aangeboden voor alle kinderen van de BSO.

Alle hierboven genoemde ruimtes voldoen aan hoge veiligheidseisen. Bij het gebruik van de ruimtes zoeken wij voortdurend de balans tussen de noodzakelijke veiligheid en de noodzakelijke uitdaging voor kinderen.

5.2 Samenstelling team

Elke opvanggroep wordt begeleid door een vast team van pedagogisch medewerkers. Dit team is verticaal van samenstelling, wat betekent dat we zorgen voor diversiteit op het gebied van leeftijd, eerdere werkervaring, kwaliteiten en persoonlijke interesses. Op alle locaties worden pedagogisch medewerkers ondersteund door facilitaire medewerkers (o.a. voor schoonmaak en onderhoud).

5.3 Pedagogische randvoorwaarden opvang 0- tot 4-jarigen

Iedere situatie is voor jonge kinderen een leermoment. Of ze nu verzorgd worden, zelf iets doen, anderen helpen of gewoon lekker spelen: ze leren continu. De pedagogisch medewerkers stimuleren het leren en ontwikkelen van jonge kinderen. Dit doen ze onder meer door ervoor te zorgen dat:

- de inrichting en indeling van de ruimte uitnodigen om kansen te creëren en te grijpen;
- groepsprocessen en dagprogramma geobserveerd en bijgesteld worden;

- er wordt aangesloten bij het spontane leren van kinderen, onder meer door mee te spelen, te kijken, te luisteren en kinderen te stimuleren om samen plezier te maken en elkaar te imiteren;
- er tijdens verzorgingsmomenten en vrij spel kansen gegrepen worden om kinderen een stapje verder te brengen;
- er kansen gecreëerd worden door het gericht aanbieden van speelgoed of activiteiten;
- er op een stimulerende manier met kinderen gecommuniceerd wordt; de pedagogisch medewerkers spelen mee, volgen de kinderen met belangstelling, stellen vragen en helpen ze om plannen te realiseren;
- hun houding respectvol is naar elk kind. Ieder kind wordt op zijn of haar manier uitgedaagd. Dit is niet altijd gemakkelijk, maar in overleg met collega's of ouders zijn er vele manieren te bedenken.

5.4 Voor- en vroegschoolse educatie (VVE)

Om ontwikkelingskansen te vergroten en om (dreigende) ontwikkelingsachterstanden te voorkomen, vroegtijdig op te sporen en aan te pakken bieden wij voorschoolse educatie. Hiervoor maken wij gebruik van een erkend VVE programma waardoor op een speelse en samenhangende manier de ontwikkeling van kinderen wordt gestimuleerd. Deze manier van werken is geïntegreerd in ons dagritme en verzekert de kinderen van een breed ontwikkelingsgericht aanbod.

De kinderen met een VE-indicatie komen 4 dagdelen per week. De dagopvang is 52 weken per jaar geopend op 5 dagen en heeft een maximaal aanbod voorschoolse educatie van 6 uur per dag.

Peuterwerk is 40 weken per jaar geopend op 5 dagen en heeft een maximaal aanbod voorschoolse educatie van 4 uur per dag. Hierdoor wordt voldaan aan de voorwaarde dat een kind vanaf 2,5 jaar oud ten minste 960 uur voorschoolse educatie kan ontvangen.

Openingstijden waarbinnen de VE plaatsvindt:

	maandag	dinsdag	woensdag	donderdag	vrijdag
Dagopvang	7.30-18.30	7.30-18.30	7.30-18.30	7.30-18.30	7.30-18.30
Peuterwerk	8.30-12.30	8.30-12.30	8.30-12.30	8.30-12.30	8.30-12.30

Uk en Puk

Er wordt gewerkt met het VVE programma Uk en Puk voor 0-4 jaar. Vanuit de overtuiging dat kinderen vooral leren wanneer zij actief betrokken zijn en zij uitgedaagd en ondersteund wordt nadrukkelijk gebruik gemaakt van de eigen inbreng van het kind en staat de betrokkenheid van de activiteit voorop. Hierdoor zijn de activiteiten herkenbaar en betekenisvol voor de kinderen en worden eerder opgedane kennis en vaardigheden aangesproken. Om de betrokkenheid te stimuleren wordt er gewerkt met de handpop Puk en met thema's die dichtbij de beleving van het jonge kind staan. De volgende thema's komen aan bod:

- Welkom Puk.
- Knuffels.
- Hatsjoe!
- Ik en mijn familie of Hoera, een baby
- Wat heb jij aan vandaag?
- Regen.
- Dit ben ik.
- Eet smakelijk.
- Kabouters en reuzen.
- Oef, wat warm.
- Ik ben Kunstenaar
- Ik ben bijna 4!

Om alle thema's aan bod te laten komen wordt er jaarlijks een jaarplanning gemaakt. Aan de hand hiervan worden vervolgens weekplanningen gemaakt. Elk thema staat ongeveer 6 weken centraal. Bij het maken van de planning wordt getracht om de thema's zoveel mogelijk aan te laten sluiten bij reguliere thema's, zoals bijvoorbeeld Kerst. Bovendien worden er ook thema's toegevoegd die pedagogisch medewerkers zelf kiezen en uitwerken. Vrijwel altijd gebeurt dit door middel van een prentenboek.

Door middel van het VVE programma wordt bovenal gestreefd naar het aanbieden van activiteiten die aansluiten bij de 'zone van naaste ontwikkeling'. Dat wil zeggen: het kind laten bewegen aan de grens van zijn mogelijkheden, ofwel het kind niet te veel, maar ook niet te weinig uitdagen. Daarnaast stimuleert het VVE programma pedagogisch medewerkers om kansen te creëren door middel van het activiteiten aanbod, maar vooral ook om kansen te grijpen door van gewone situaties leersituaties te maken. Juist situaties waarbij het kind al actief betrokken is, worden gezien als geschikt om het kind (vooral de jongste kinderen) leerervaringen op te laten doen.

Tijdens alle VVE activiteiten worden vaardigheden op de deelgebieden van taal, sociaal-emotionele ontwikkeling, motoriek en rekenen ontwikkeld. Hieronder lichten we de vaardigheden per deelgebied kort toe.

Taalontwikkeling

Binnen het VVE programma bieden we activiteiten die de verschillende aspecten van de taalontwikkeling stimuleren (taalinhoud/woordenschat, taalvorm en communicatie). Denk bijvoorbeeld aan voorleesactiviteiten, liedjes en versjes, maar ook aan het talig ondersteunen van de diverse activiteiten. Interactie met het kind en een actieve inbreng van het kind staan centraal. Er wordt gericht gewerkt aan het uitbreiden van de woordenschat door woorden in een betekenisvolle context aan te bieden, te verduidelijken en gebruiken. Wanneer het gaat om interactie en communicatie, gaat het om onderlinge betrokkenheid van zowel de spreker als de luisteraar. Bij de jongste groep kinderen, staat het beurt wisselen centraal. Communicatie wordt in eerste instantie vooral individueel geoefend met de vertrouwde pedagogisch medewerker. Bij peuters worden bij communicatie de vaardigheden luisteren en spreken geïntegreerd en de volgende vaardigheden aangesproken:

- Pragmatische vaardigheid: kinderen leren hoe ze zich moeten opstellen in een gesprek
- Uitdrukkingsvaardigheid: door interactie verbeteren kinderen hun uitdrukkingsvaardigheid. Zij breiden hun woordenschat uit en passen hun grammatica beter toe.
- Tekstvaardigheid: kinderen leren begrijpend te luisteren en kunnen steeds beter een lopend verhaal vertellen.
- Taalbeschouwing: kinderen leren reflecteren op de functies en de structuur van mondelinge taal.

Binnen het VVE programma is er ook aandacht voor ontluikende geletterdheid. Hieronder vallen aspecten als boekoriëntatie en verhaalbegrip. Door voor te lezen en te vertellen raken kinderen vertrouwd met verhalen, boeken en de taal die wordt gebruikt.

Sociaal-emotionele ontwikkeling

Voor de sociaal-emotionele ontwikkeling is de interactie tussen kind en pedagogisch medewerker van groot belang. Er worden activiteiten aangeboden die individueel of in een kleine groep worden uitgevoerd. Hierdoor kan de pedagogisch medewerker goed inspelen op het kind en de relatie tussen haar en het kind versterken.

Veel activiteiten voor de jongste kinderen zijn gebaseerd op het principe van imitatie. Kinderen leren door te kijken en te imiteren. Zo ontstaat ook een emotionele band: herkenning en erkenning door wederkerige imitatie. De activiteiten geven de kans positief voorbeeldgedrag te laten zien met betrekking tot sociale competentie. Puk heeft hierbij vaak een rol voor kinderen in de dreumes- en peuterleeftijd. Bijvoorbeeld doordat de pedagogisch medewerker vraagt of de kinderen Puk willen troosten of helpen, ervaringen met hem delen of hem helpen om een probleem of een conflict op te lossen. Ook zijn veel activiteiten gericht op samen een spel doen, samen zingen of samen bewegen, waardoor het saamhorigheidsgevoel in de groep wordt vergroot. Daarnaast stimuleren verschillende activiteiten in de grote of kleine groep kinderen om onderling samen te werken, beurten te verdelen, naar elkaar te luisteren en ervaringen te delen.

Motoriek en zintuigen

Het uitgangspunt van de VVE is dat kinderen hun motoriek ontwikkelen tijdens dagelijkse activiteiten en spel, dit onder invloed van en in samenspel met zintuiglijke ervaringen. In de activiteiten wordt de nadruk gelegd op het bieden van voldoende bewegingsvrijheid aan kinderen, waardoor ze volop de gelegenheid hebben motorische vaardigheden op te doen. Kinderen geven daarbij zelf aan in welk tempo zij zich ontwikkelen. Bij veel activiteiten met baby's wordt bewust gekozen om op de grond te spelen met de baby's. Op een harde ondergrond krijgt de baby de gelegenheid om al zijn spieren te oefenen, in tegenstelling tot wanneer hij in een wipstoeltje zit.

Naast de gelegenheid motorische vaardigheden te oefenen, is er aandacht voor het opdoen van verschillende zintuiglijke ervaringen. Door te bewegen en te ervaren ontdekt het kind de wereld om zich heen, leert het de eigenschappen van verschillende materialen kennen en verkent het de ruimte en zijn eigen positie binnen de ruimte. Ook hier geeft talige ondersteuning van de pedagogisch medewerker een impuls aan de taal- en denkontwikkeling.

Rekenprikkel

Binnen verschillende activiteiten is er aandacht voor de drie rekendomeinen: meten, ruimtelijke oriëntatie en ontluikende gecijferdheid. Het gaat hierbij vooral om het opdoen van de eerste ervaringen die de basis leggen voor de latere rekenontwikkeling. Vandaar dat we spreken over rekenprikkel. De rekenprikkel zijn nauw verbonden met de taalontwikkeling en de motorisch en zintuiglijke ontwikkeling.

Kindvolgsysteem

Met behulp van het observatie- en registratiesysteem KIJK! observeren pedagogisch medewerkers op systematische wijze verschillende aspecten van de ontwikkeling van kinderen. Zij observeren of een kind goed in zijn vel zit, of het zich uitgedaagd voelt door verschillende activiteiten en of er signalen zijn die wijzen op een risico voor de ontwikkeling. Aan de hand van aan aantal ontwikkelingslijnen (zie de volgende paragraaf van dit hoofdstuk) maken pedagogisch medewerkers zichtbaar wat het kind al kan en weet en welke volgende stap in zijn ontwikkeling mogelijk is. Zo kunnen zij beter inschatten hoe zij daarbij kunnen ondersteunen: de pedagogisch medewerker stelt doelen en stem het handelen daarop af.

Ouderbetrokkenheid binnen VVE

Bij de start van een nieuw thema ontvangen de ouders via het ouderportaal een brief waarin staat welk thema aan bod komt, welk boek centraal staat, welke woorden geleerd worden, eventueel een liedje of versje en een activiteit die thuis met de kinderen gedaan kan worden. Ook wordt regelmatig geprobeerd om binnen een thema een activiteit te plannen waarbij de ouders betrokken worden: een leuke start of afsluiting van het thema of een activiteit waarbij (ouder)hulp nodig is. Bij peuterwerk wordt bijvoorbeeld bij elk VVE thema een ouder gevraagd om het boek dat centraal staat voor te lezen aan de kinderen.

Daarnaast wordt de groep zo aangekleed dat ook voor ouders duidelijk zichtbaar is welk thema speelt. Tijdens het ophalen of via het ouderportaal wordt verteld welke VVE-activiteiten er hebben plaatsgevonden. Dit alles om te stimuleren dat ouders hier thuis met hun kind over kunnen (na- en door)praten en dezelfde boeken, liedjes, versjes, activiteiten of woorden kunnen aanbieden. Op deze manier streven we ernaar om een kind optimaal te laten leren en daarnaast, waar van toepassing, ook ouders hiervan te laten profiteren.

Ruimte en materialen

Door meerdere speelhoeken met een duidelijk functie te creëren in de groepsruimte wordt de groep overzichtelijk en aantrekkelijk gemaakt voor kinderen en kunnen kinderen gerichte keuzes maken. Bij de keuze en inrichting van de hoeken wordt er rekening mee gehouden dat de verschillende ontwikkelingslijnen uitgedaagd en gestimuleerd worden. Zo is er meestal een hoek waar fantasie- en rollenspel kan plaatsvinden, een hoek waar gebouwd kan worden, een hoek waar rustig (voor)gelezen kan worden en een plekje voor creatieve expressie of het spelen van een spelletje. Door materialen toe te voegen die betrekking hebben op het thema dat centraal staat en de beoogde ontwikkeldoelen wordt herkenbaarheid en betrokkenheid van kinderen bij het thema gestimuleerd alsook de ontwikkeling van het kind. Ook kan er een speciale themahoek gemaakt worden. In deze hoek worden materialen toegevoegd die passen bij het thema. Denk bijvoorbeeld aan het boek dat centraal staat met daarbij passende materialen waar kinderen mee kunnen spelen.

Voor we een thema starten wordt regelmatig aan de kinderen en hun ouders gevraagd om spullen van thuis mee te nemen, waardoor betekenisgeving en betrokkenheid verder gestimuleerd worden.

Aansluiting school

Doordat wij werken met een VVE programma dat in visie en uitvoering aansluit bij het aanbod van school is er een inhoudelijk aansluiting met school. Zo wordt in de groepen 0-1 en 2 ook gewerkt vanuit de overtuiging dat kinderen vooral leren wanneer zij actief betrokken zijn en uitgedaagd en ondersteund worden en wordt er door de leerkrachten ook gestreefd naar het aanbieden van activiteiten die aansluiten bij de 'zone van naaste ontwikkeling'. Leerkrachten werken daarvoor ook met thema's die dichtbij de beleving van het kind staan en met themahoeken die de verschillende ontwikkelingslijnen uitdagen en stimuleren. Daarnaast werken leerkrachten met hetzelfde kindvolgsysteem om de ontwikkeling van het kind in beeld te brengen en het aanbod van activiteiten en hun rol daarop af te stemmen. Dit is handig bij het overdragen van kindgegevens naar school. We kijken en spreken op eenzelfde manier naar en over een kind. Als het kind doorstroomt naar de basisschool krijgen leerkrachten – na toestemming van ouders – het kinddossier overgedragen. Bij kinderen met een VVE indicatie, indien er veel of specifieke bijzonderheden zijn of wanneer pedagogisch medewerkers en/of ouders dit wenselijk vinden, vindt er altijd een warme – dus persoonlijke – overdracht plaats tussen de pedagogisch medewerker (mentor) en de (toekomstige) leerkracht van het kind.

Door middel van een 3+ Groep zorgen we ervoor dat de overgang voor peuters naar school zo soepel mogelijk verloopt. Kinderen worden in de 3+ Groep extra voorbereid op school. In de 3+ groep wordt gewerkt met dagritme kaarten en een kiesbord dat ze ook in de groepen 0-1 en 2 gebruiken en ze leren er liedjes, versjes en rituelen die ook daar worden aangeboden. Bovendien nemen de 3-jarigen regelmatig een kijkje bij de kleuters. Ze spelen samen, werken aan hetzelfde thema of bezoeken samen een viering. Zo kennen de peuters de omgeving, de oudere kinderen en de leerkrachten al.

Kennis en vaardigheden van pedagogisch medewerkers

Alle pedagogisch medewerkers en de teamleider zijn VVE-geschoold. Kennis en vaardigheden worden onderhouden door middel van bijscholing, studiebijeenkomsten of workshops.

Daarnaast staat VVE als vast onderdeel op de agenda van de groepsoverleggen van de dagopvang en peuterwerk, die ongeveer eenmaal in de 6 weken plaatsvinden. Op deze momenten worden knelpunten besproken, afspraken gemaakt en het aanbod geëvalueerd.

Door de onderlinge uitwisseling tussen de pedagogisch medewerkers worden kennis en vaardigheden van pedagogisch medewerkers op het gebied van VVE bevorderd.

Daarnaast vindt er tweemaal per jaar een overleg plaats tussen de voorschool en jeugdgezondheidszorg over kinderen met een VVE indicatie. Hierbij zijn aanwezig de intern begeleider van school, pedagogisch medewerkers en een jeugdverpleegkundige van het consultatiebureau. In dit VVE-overleg worden de VVE resultaten van de individuele kinderen en de continuering van VVE besproken.

Bovendien ontvangen pedagogisch medewerkers op aanvraag (door pedagogisch medewerkers of de teamleider) coaching op het gebied van VVE kinderen en/of hun pedagogisch handelen. Deze coaching wordt geboden door de intern begeleider onderbouw van school of een pedagogisch coach. Ook is er de mogelijkheid voor pedagogisch medewerkers om (met toestemming van ouders) een beroep te doen op de logopedist, die tweemaal per week aanwezig is binnen KC De Samenstroom. Door middel van structureel overleg tussen de teamleider en de onderbouwcoördinator van school en de intern begeleider van school wordt de doorgaande lijn tussen de voor- en vroegschool gestimuleerd, geëvalueerd en verbeterd.

5.5 Bijzonderheden in ontwikkeling of andere problemen signaleren

Binnen GOO werken we met het ontwikkelingsvolgmodel Kijk! Op basis hiervan observeren we elk jaar alle kinderen van 0 tot 4 jaar. De methode voor de voorscholen omvat elf ontwikkelingslijnen (voor het onderwijs omvat de methode zeventien leerlijnen). Voor ieder kind breiden we de observatie jaarlijks uit. Hieronder vindt u een overzicht van de opbouw.

Welke ontwikkelingslijnen observeren we op welk moment:

0,9 jaar: * Basissenmerken, betrokkenheid, risicofactoren.

1,9 jaar: * Basissenmerken, betrokkenheid, risicofactoren.

- Omgaan met zichzelf.
- Omgaan met anderen.
- Grote motoriek.
- Kleine motoriek.
- Spraak- en taalontwikkeling.

2,9 jaar: * Basissenmerken, betrokkenheid, risicofactoren.

- Omgaan met zichzelf.
- Omgaan met anderen.
- Grote motoriek.
- Kleine motoriek.
- Spraak- en taalontwikkeling.
- Spelontwikkeling.

3,9 jaar: * Basissenmerken, betrokkenheid, risicofactoren.

- Omgaan met zichzelf.
- Omgaan met anderen.
- Grote motoriek.
- Kleine motoriek.
- Spraak- en taalontwikkeling.
- Spelontwikkeling.
- Cognitieve ontwikkeling.
- Zelfredzaamheid.
- Ontluikende gecijferdheid.
- Ontluikende geletterdheid.

Aandachtskinderen

We noemen een kind een aandachtskind als het valt binnen de doelgroepdefinitie van de gemeente met betrekking tot VVE. Ook kinderen met opvallend hoge of lage scores in de Kijklijnen, kinderen met opvallend gedrag en kinderen bij wie een vermoeden is van kindermishandeling, noemen we opvallende kinderen. Zij komen in ieder overleg aan bod en we observeren en registreren ieder halfjaar.

Aandachtskinderen: welke ontwikkelingslijnen observeren we op welk moment:

0,9 jaar: * Basissenmerken, betrokkenheid, risicofactoren.

1,9 jaar: * Basissenmerken, betrokkenheid, risicofactoren.

- Omgaan met zichzelf.
- Omgaan met anderen.
- Grote motoriek.
- Kleine motoriek.
- Spraak- en taalontwikkeling.

2,3 jaar: * Basissenmerken, betrokkenheid, risicofactoren.

- Omgaan met zichzelf.
- Omgaan met anderen.
- Grote motoriek.
- Kleine motoriek.
- Spraak- en taalontwikkeling.
- Spelontwikkeling.

2,9 jaar: * Basissenmerken, betrokkenheid, risicofactoren.

- Omgaan met zichzelf.
- Omgaan met anderen.
- Grote motoriek.

- Kleine motoriek.
- Spraak- en taalontwikkeling.
- Spelontwikkeling.

3,3 jaar: * Basiskenmerken, betrokkenheid, risicofactoren.

- Omgaan met zichzelf.
- Omgaan met anderen.
- Grote motoriek.
- Kleine motoriek.
- Spraak- en taal ontwikkeling.
- Spelontwikkeling.
- Cognitieve ontwikkeling.
- Zelfredzaamheid.
- Ontluikende gecijferdheid.
- Ontluikende geletterdheid.

3,9 jaar: * Basiskenmerken, betrokkenheid, risicofactoren.

- Omgaan met zichzelf.
- Omgaan met anderen.
- Grote motoriek.
- Kleine motoriek.
- Spraak- en taalontwikkeling.
- Spelontwikkeling.
- Cognitieve ontwikkeling.
- Zelfredzaamheid.
- Ontluikende gecijferdheid.
- Ontluikende geletterdheid.

Kindbespreking

Tijdens een kindbespreking bespreken we nieuwe kinderen, geobserveerde kinderen, opvallende kinderen en aandachtskinderen. Tijdens dit overleg staat de ontwikkeling van kinderen centraal en worden acties en doelen voor de komende periode afgesproken. De mentor is verantwoordelijk voor de observaties, de voorbereiding van de kindbespreking en voor de informatie-uitwisseling met de ouders of eventuele derden. Naast de pedagogisch medewerkers zijn de intern begeleiders betrokken bij de kindbesprekingen als procesbewakers zodat de doorgaande ontwikkelingslijn van kinderen tijdens hun loopbaan binnen het kindcentrum zoveel mogelijk gewaarborgd is.

Acties kunnen zijn:

- Een gesprekje met de ouders.
- Met het VVE-programma werken aan doelen door grote, kleine en individuele groepsactiviteiten.
- Ouders adviseren een VVE-indicatie aan te vragen.
- Een extra observatie door een collega, de intern begeleiders van school, pedagogisch coach of de teamleider
- Raadpleging en/of (tijdelijke) coaching van de pedagogisch coach
- Advies inwinnen via casusbespreking bij consultatiebureau, maatschappelijk werk, logopedie, opvoedondersteuner of Veilig Thuis (met toestemming van ouders).
- Doorverwijzen.

Meldcode kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag

Bij een vermoeden van kindermishandeling en/of grensoverschrijdend gedrag maken we gebruik van het plan van aanpak van de meldcode 'kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag'.

Ouders doorverwijzen naar passende instanties

Als tijdens de kindbespreking wordt besloten dat we ouders gaan doorverwijzen, bespreekt de mentor van het kind dit met ouders tijdens een persoonlijk oudergesprek. Indien nodig heeft de intern begeleider of teamleider hierin een ondersteunende rol. Doorverwijzen kan naar:

- Huisarts.
- Consultatiebureau.
- Logopedist.
- Maatschappelijk werk.
- Opvoedondersteuner.
- Veilig Thuis.

Deze instanties verwijzen indien nodig weer verder door.

Beroepskrachten ondersteunen bij de taak van signaleren en doorverwijzen

Tijdens de kindbespreking wordt bekeken wie welke actie onderneemt en of hierin ondersteuning noodzakelijk is. De intern begeleiders zorgen hiervoor.

5.6 Pedagogische randvoorwaarden BSO

Wij werken alleen met gediplomeerde pedagogisch medewerkers met minimaal opleidingsniveau PW-3. Dit geldt ook voor onze invalskrachten. Daarnaast hebben onze medewerkers in de loop der jaren vele extra (pedagogische) trainingen/thema-avonden gevolgd, zoals:

- GOO For Fun-trainingen.
- Kinder-EHBO (jaarlijks).
- Teamvaardigheden (onder meer op het gebied van communicatie en feedback).
- Training signalering kindermishandeling.

Ook voor kinderen in de basisschoolleeftijd is elke situatie een leersituatie. Onderstaande voorwaarden, die gelden bij de opvang van kinderen van 0 tot 4 jaar, zijn daarom ook van toepassing op de BSO, uiteraard aangepast aan de leeftijd, het niveau en de ontwikkelingsfase van de kinderen.

- In een huiselijke sfeer is er tijd voor een praatje, eten de kinderen samen fruit en worden plannen gemaakt voor de rest van de dag of middag. Kinderen maken hun eigen keuzes in wat ze willen doen. Soms hebben ze zelf al een idee en soms willen ze eerst weten welke activiteit de pedagogisch medewerker in petto heeft.
- Groepsprocessen en het dagprogramma worden door de pedagogisch medewerkers geobserveerd en bijgesteld.
- De pedagogisch medewerkers sluiten aan bij het spontane leren van kinderen door mee te spelen, te kijken, te luisteren en kinderen te stimuleren samen plezier te maken en elkaar te imiteren.
- Op een stimulerende manier wordt met kinderen gecommuniceerd. De medewerkers spelen mee, ze volgen de kinderen met belangstelling, stellen vragen en daarmee helpen ze plannen te realiseren.
- De houding van onze medewerkers is respectvol naar elk kind. Alle kinderen worden op hun eigen manier uitgedaagd.

GOO For Fun (GFF)

Op de BSO bieden we met GFF een gevarieerd activiteitenprogramma dat kinderen prikkelt hun interesses en talenten te ontdekken en verder te ontwikkelen. GFF richt zich op verschillende thema's zodat alle kinderen zich aangesproken voelen om mee te doen met de activiteiten.

Denk bij de activiteiten aan thema's als:

- Koken.
- Sport & spel.
- Techniek & kunst.
- Drama & theater.
- Muziek & dans.

- Natuur.

We proberen de thema's zoveel mogelijk te laten aansluiten bij de thema's van de dagopvang, uiteraard passend bij de leeftijd van basisschoolkinderen. De stamgroep krijgt versieringen die aansluiten bij het thema. We streven ernaar om bij ieder thema een activiteit te organiseren met alle kinderen van 0 tot 12 jaar. Oudere kinderen vinden het vaak erg leuk om mee te helpen bij 'de kleintjes'. Onze GFF-activiteiten vinden meestal plaats op de BSO, maar tijdens vakanties is er ook ruimte voor uitstapjes. GFF is geïntegreerd in ons dagritme en zorgt ervoor dat kinderen een breed aanbod krijgen.

5.7 Voedingsbeleid

De kinderen die de dagopvang, het peuterwerk en BSO bezoeken hebben gedurende de dag verschillende eetmomenten. We vinden het belangrijk samen met kinderen en ouders te investeren in een gezonde toekomst. Tijdens het intakegesprek worden de voedings- en eetgewoontes en het beleid rondom verjaardagen en feesten met de ouders besproken.

Als basis voor een gezonde voeding hanteren we de schijf van vijf. Dat betekent dat we de kinderen dagelijks gevarieerd eten aanbieden uit deze vijf groepen voedingsmiddelen. Zo krijgen de kinderen alle voedingsstoffen binnen die het lichaam nodig heeft.

Ons voedingsbeleid:

- **Gevarieerd aanbod**
We variëren in het aanbod van voedingsmiddelen, dus bieden diverse soorten fruit en groenten, brood, drinken en beleg.
- **Voldoende beweging en niet te veel voeding**
We willen een gezonde basis leggen bij de kinderen. Dat doen we door ze gezonde eetgewoontes aan te leren. Dus voldoende bewegen en niet te veel eten. De basis is elke dag één eetmoment - de broodmaaltijd - en twee momenten tussendoor waarbij iets gegeten en gedronken kan worden. Een standaard onderdeel van de dag is het buitenspelen, zodat kinderen voldoende beweging krijgen en energie verbruiken. Daarnaast bieden we activiteiten waarbij lichaamsbeweging nodig is.
- **Minder verzadigd vet**
We kiezen binnen de opvang zoveel mogelijk voor producten met onverzadigde vetten of zo min mogelijk verzadigde vetten. Denk aan halfvolle-melkproducten en 30+kaas.
- **Veel groenten/fruit en brood**
Kinderen krijgen dagelijks fruit en groente aangeboden. Wat we eten, laten we afhangen van het seizoen. We eten brood met vezels.
- **Veilig met voedsel omgaan**
Veilig eten betekent ook dat gelet wordt op goede hygiëne. We wassen de handen voor elke maaltijd en voordat we het eten bereiden. Daarnaast besteden we veel aandacht aan bederfelijke producten. We bewaren ze koel en voorzien ze na het openen van de verpakking van de betreffende datum.

Voeding gaat niet alleen over eten en drinken. We hebben ook een voorbeeldfunctie in de wijze waarop het eten wordt aangeboden, in het stimuleren van de sociale omgang met elkaar, het aanleren van tafelmanieren en het bevorderen van de zintuiglijke ontwikkeling. Door hier aandacht aan te schenken, dragen we ook op het gebied van voeding bij aan de ontwikkelingskansen:

- **Het bieden van veiligheid en geborgenheid**
We kondigen een eetmoment van tevoren aan, dekken samen de tafel en zingen een liedje voor het eten. Vervolgens wensen we elkaar smakelijk eten. We maken het zo gezellig mogelijk om de eetlust te bevorderen. We eten in een rustige sfeer.
- **Persoonlijke ontwikkeling**
Tijdens het eten zijn er veel leermomenten: kiezen, proeven, ruiken, voelen en tafelmanieren. Daarnaast stimuleren we de spraak- en taalontwikkeling door alles te benoemen en door uit te

leggen wat er gebeurt. We benoemen de kleuren van een beker, tellen de borden die op tafel worden gezet en knopen spontane gesprekjes aan. Naarmate een kind ouder wordt, bevorderen we de zelfstandigheid door bijvoorbeeld te stimuleren de eigen boterham te smeren.

- **Sociale vaardigheden**

De eetmomenten zijn bij uitstek een sociale activiteit. Het gaat niet alleen om het eten met elkaar, maar vooral om het onderlinge contact. Kinderen leren rekening met elkaar houden, wachten op hun beurt en samenwerken, elkaar helpen en opruimen.

- **Waarden en normen**

Kinderen imiteren vaak het gedrag dat ze zien. De pedagogisch medewerkers hebben een voorbeeldfunctie in het overdragen van waarden en normen. We leren de kinderen dankjewel te zeggen als ze iets krijgen, alsjeblieft te zeggen als ze iets geven en te wachten met eten tot iedereen iets heeft.

Feesten en traktaties

Regelmatig worden er binnen de groep feestjes gevierd, zoals verjaardagen, afscheid en op feestdagen zoals Pasen, Kerst etc. Bij een feestje horen rituelen, zoals het toezingen van het kind en ook een traktatie. Het vieren van een feestje is een belangrijke gebeurtenis voor een kind, daarbij staat de beleving van het kind voorop en niet de traktatie. Als een kind jarig is of afscheid neemt dan wensen wij een gezonde traktatie. De pedagogisch medewerkers overleggen met ouders wanneer het feestje of afscheid plaatsvindt en adviseren ouders desgewenst bij de keuze voor een gezonde traktatie. Als ouders niet kiezen voor een gezonde traktatie dan kunnen we ervoor kiezen om deze niet op te laten eten op de groep, maar de traktatie mee te geven naar huis, zodat elke ouder zelf kan bepalen of en wanneer dit gegeven wordt.

Om ouders te helpen een gezonde keuze te maken voor een traktatie beschikken wij over een traktatieboek, waarin voorbeelden staan van verantwoorde en gezonde traktaties.

5.8 Open deuren

Open deuren betekent letterlijk kinderen meer de ruimte geven aan kinderen om te spelen en zich te ontwikkelen door de deuren van de groepsruimtes open te zetten. We spelen zo in op de individuele behoeftes van de kinderen. De kinderen krijgen de mogelijkheid om bij andere groepen te gaan kijken. De veiligheid en het overzicht met betrekking tot de kinderen worden hierbij uiteraard niet uit het oog verloren. Duidelijke afspraken tussen de pedagogisch medewerkers van de verschillende groepen en tussen de kinderen onderling zijn hier uiteraard van groot belang.

Wat willen wij bereiken met open deuren?

- Vergroten welbevinden van de kinderen en pedagogisch medewerkers
- Vergroten van de uitdaging voor de oudere kinderen
- Vergroten keus in vriendjes en pedagogisch medewerkers
- Vergroten contact/aandacht voor de (aller)kleinsten

Hoe willen wij dat bereiken?

- Aanbieden van verschillende activiteitenplekken buiten de groep
- Creëren van één specifieke speelhoek per groep (b.v. een winkeltje, een bouw/auto hoek, een ruim opgezette huishoek).
- Kinderen de mogelijkheid bieden om te gaan spelen c.q. mee te doen aan een activiteit op een andere groep

5.9 Social media

Social media zijn niet meer weg te denken uit de maatschappij. Bijna iedereen maakt dagelijks op verschillende manieren en om verschillende redenen gebruik van media als Twitter, Facebook, YouTube, LinkedIn en Instagram. In het onderwijs en de opvang speelt privacy een belangrijke rol, daarom hebben wij richtlijnen opgesteld voor het gebruik van social media. Deze zijn terug te vinden in het protocol Social Media van GOO, op te vragen bij de locatie.

De socialmedia-platforms bieden natuurlijk ook kansen: we kunnen laten zien dat we trots zijn op onze organisatie en ze kunnen een bijdrage leveren aan een positief imago van GOO en de locaties die daarbij horen.

Ook is het positief dat mensen via social media hun stem kunnen laten horen. Social media kunnen helpen bij het beheren van persoonlijke en professionele netwerken, discussie en communicatie bevorderen en kansen bieden om jezelf online te laten zien. Maar het gebruik van social media kan ook onvoorziene en onbedoelde gevolgen hebben. Besef daarom - bij het gebruik van social media - dat berichten de goede naam van GOO en betrokkenen kunnen schaden. Het protocol Social Media van GOO helpt om social media bewust en verantwoord te gebruiken.